Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 612 | ՇԱԲԱԹ 18 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1886 | 24 ՐԷՊԻ ԻՒԼ ԱԽԸՐ 1303

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԵՒ ԱՄԷՆ ԻՆՉ ՈՐ ԿԸ ՎԵՐԱԲԵՐԻ ԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան–խան

غلطه‌ده نورادونکیان خانده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible] արծաթ		200
»	»	»	»	100
»		»	»	50
Գաւառ				
Թչ		»	»	240
Գաւառ				
Թզի		»	»	120
Օտար եր.		ֆրանք		56
»	ամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճանբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է:
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր:

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ, 17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1886

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆՎԻՃԱԿ

Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովը, հետաքրքրաշարժ վիճաբանութենէ մը յետոյ, որոշեց եպիսկոպոսական վկայագիր ղրկել առ Գեր. Տ. Մաղաքիա Ծ. Վ. Օրմանեան, Առաջնորդն Կարնոյ, որուն եպիսկոպոսացումը միահամուռ խնդրած էին տեղւոյն ազգային ժողովք: Յետ ստանալու նաեւ Ազգ. Վարչութեան վկայագիրը, կը կարծենք թէ Կարնոյ Գեր. Առաջնորդը չի յամենար դիմել Էջմիածին, ուր Վեհ. Կաթողիկոսէն պիտի ընդունի եպիսկոպոսական աստիճան:

Թէ պէտք էր որ Կարնոյ թեմին Հայոց Առաջնորդն Եպիսկոպոս մը լինէր, ի վաղուց զգալի էր արդէն: Ազգին արժանապատուութիւնն եւ տեղւոյն Հայոց իրական շահերն հաւասարապէս կը պահանջէին զայս: Կարնոյ Հայոց Առաջնորդն, հազարաւոր Հայերու հոգեւոր գլուխը, չէր կրնար Կուսակալութեան Վարչական Ժողովոյն մէջ մի քանի հարիւր Հայ-Կաթոլիկներու հոգեւոր պետէն վար նստիլ. ուստի եւ զրկուած էր ներկայ գտնուելէ ժողովոյն: Բայց Կարնոյ Հռոմէադաւան Հայոց Առաջնորդն Եպիսկոպոս մ'է, եւ դժուար է որ Եպիսկոպոս մը Վարդապետէ մը վար նստի: Գեր. Օրմանեան Հօր եպիսկոպոսացմամբ այս դժուարութիւն ինքնին կը վերնայ, եւ Ն. Գերապատուութիւն կարող կը լինի իրեն պատկանեալ աթոռն ունենալ Խառն Ժողովոյն մէջ: Արդի վիճակին անկանոնութիւնն ա՛յն աստիճան ակներեւ էր, որ կ'իմանանք թէ Կառավարութիւնն իսկ, վերջերս պատուանշան տալով Կարնոյ Հայոց Գեր. Առաջնորդին, փափաք յայտներ է Եպիսկոպոս տեսնելու զՆ. Գերապատուութիւն, ըստ կարեւորութեան պաշտաման: Հետեւապէս, Խառն Ժողովոյն որոշումը, թէեւ քիչ մը ուշ, բայց վերջապէս դարման մը կը տանի ծանուցեալ անպատեհութեան մը:

Թէ Առաջնորդն ալ, որուն եպիսկոպոսացումը կը խնդրէր տեղւոյն ժողովուրդն, արժանի էր այս վարձատրութեան, խնդիր չէր վերցուներ: Գեր. Օրմանեան Հայրը շատ բարեկարգ եւ ըստ կարելւոյն արդիւնաւոր եղանակաւ կը վարէ իր փափուկ պաշտօն կարի փափուկ դիրքի մը մէջ: Տեղւոյն Հայերն եւ Պատրիարքարանն հաւասարապէս գոհ են իրմէ: Տեղային կառավարութեան հետ յարաբերութիւնք յոյժ բարւոքուած են: Ո՛չ միայն իր պաշտօնավարութեամբ, այլ նաեւ իւր հըմտութեամբք եւ անձնական արժանեօք, արդար էր որ Գեր. Օրմանեան ստանար եպիսկոպոսութեան աստիճանն:

Եւ սակայն, Կրօնական Ժողովոյ ազդեցիկ փոքրամասնութիւն մը մինչեւ վերջն առարկեց Կարնոյ Առաջնորդին եպիսկոպոսացման: Սկզբունքի խնդիր մը յուզուեցաւ, որոյ վրայօք արժան կը համարինք քանի մը խօսք ըսել:

Առարկուեցաւ թէ, ըստ օրինաց Հայ Եկեղեցւոյ, Եպիսկոպոս ունեցող թեմի մը վրայ նոր Եպիսկոպոս չի կըրնար ձեռնադրուիլ. թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Կարնոյ վրայ ձեռնադրուած Եպիսկոպոս մ'է, եւ հետեւապէս Գեր. Օրմանեան չի կրնար Կարնոյ վրայ ձեռնադրուիլ:

Որովհետեւ վերջին ժամանակներս անտեղութիւնք բաւական լսուեցան յանուն օրինաց Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, կ'արժէ որ բացատրենք թէ, Հայ Եկեղեցին չունի օրէնք մը որ հակառակի Կարնոյ Առաջնորդին եպիսկոպոսացման, եւ թէ Խառն Ժողովը, իւր վերջին նիստի մէջ, չէ տուած որոշում մը որ հակառակ լինէր մեր Եկեղեցւոյ սկզբանց կամ օրինաց:

Եւ իրօք, Հայ Եկեղեցին ընդհանուր կանոն մ'ունի որուն համեմատ թեմի մը վրայ ձեռնադրեալ Եպիսկոպոս մը կեցած ատեն ուրիշ մը չի կըրնար ձեռնադրուիլ նոյն թեմի վրայ: Բայց, օրինակի համար, երբ վիճակաւոր Եպիսկոպոս մը կոչուի ցկեանս ուրիշ պաշտօնի մը, Հայ Եկեղեցին չի պահանջեր զայն վիճակ առանց Եպիսկոպոսի թողուլ այնուհետեւ: Երբ վիճակաւոր Եպիսկոպոսներ ընտրուած են Կաթողիկոս կամ Երուսաղէմի Պատրիարք, անոնց թափուր թողած թեմերուն վրայ նոր Եպիսկոպոսներ կըրցած են ձեռնադրուիլ իրենց կենդանութեան միջոցին: Կարին ճշդիւ այս վիճակի մէջ է այժմ. Կարնոյ վրայ ձեռնադրեալ Ամեն. Տ. Յարութիւն Արքեպիսկոպոս Երուսաղէմի Պատրիարք ընտրուած է, որ ցկեանս պաշտօն մ'է, եւ նոյն իսկ Հայ Եկեղեցւոյն աւանդութիւնք կը պահանջեն որ Կարնոյ Եպիսկոպոսութիւնը թափուր նկատուի, եւ նոր Եպիսկոպոս մը ձեռնադրուի:

Բայց մեր Եկեղեցի, Արեւելեան եւ Արեւմտեան Եկեղեցեաց հետ հաւասարապէս, ունի նաեւ անթեմ Եպիսկոպոսներ: Օրինակի համար, Գեր. Խորէն Նար Պէյ Սրբազան եւ Գեր. Իզմիրլեան Մատթէոս Սրբազան անթեմ Եպիսկոպոսներ են, եւ Հայ Եկեղեցւոյ պատմութիւնը կը ճանչէ զանազանս իբրեւ Դրան Եպիսկոպոսներ: Նոքա առանձինն կը գտնուէին ընդ տրամադրութեամբ Հայրապետին, որ կ'առաքէր զանոնք ուր որ կամէր, եւ կը գործածէր ինչ պաշտաման մէջ որ ուզէր, առանց ժողովրդային ընտրութեան:

Այլ է թեմակալ Եպիսկոպոսաց դիրքն, որք թեմի մը ժողովրդեան խնդրանօք կը ներկայացուին Հայրապետին, նոյն թեմի վրայ Եպիսկոպոս ձեռնադրուելու համար, եւ կը նկատուին պսակեալ նոյն թեմին վրայ: Հայ Եկեղեցին որ ամուսնալուծութիւն չընդունիր, չէ ընդունած նաեւ որ Եպիսկոպոս մը կարենայ լուծուիլ այն թեմէ որոյ հետ պսակուած է: Եթէ ինչ ինչ պատճառներով պարտաւորի հեռանալ թեմէն, պէտք է փոխանորդով մը կառավարէ զայն:

Դիտելի է որ Ռուսիոյ Հայոց մէջ այս նախնական դրութիւն գրեթէ բոլորովին անհետացած է: Ռուսահայաստանի, Կովկասիոյ եւ Ռուսիոյ Հայ Առաջնորդք թեմի մը ժողովրդեան ընտրութեամբ նոյն թեմին վրայ Եպիսկոպոս ձեռնադրուած չեն, այլ իբրեւ Դրան Եպիսկոպոս Կաթողիկոսին կամօք եւ Սինոդին որոշմամբ ձեռնադրուած են, եւ կը կոչուին կառավարել այն թեմեր զորս Կաթողիկոսը, Սինոդը եւ Կառավարութիւնը միանգամայն սահմանեն իրենց: Այսպէս, Վեհ. Մակար Կաթողիկոս, թէեւ Պեսարաբիոյ Առաջնորդ, բայց Պեսարաբիոյ թեմին վրայ Եպիսկոպոս ձեռնադրուած չէր. այլ հոգելոյս Աշտարակեցի Կաթողիկոսէն ստացած էր իւր ձեռնադրութիւն իբրեւ Դրան Եպիսկոպոս: Պեսարաբիա պիտի ունենայ նոր Առաջնորդ մը ո՛չ թէ Պեսարաբիոյ ժողովրդեան խնդրանօք նոյն թեմի վըրայ Եպիսկոպոսի մը ձեռնադրմամբ, այլ Առաջնորդ-Եպիսկոպոսի մը անուանմամբ ի Կաթողիկոսէն հաւանութեամբ Սինոդին եւ Կառավարութեան:

Մեք Թուրքիոյ Հայերս մասամբ պահած ենք մեր նախնեաց օրէնքը. մասամբ ալ անտի չեղած ենք չարաչար: Մեր Եպիսկոպոսաց մեծագոյն մասը մէկ մէկ թեմի վրայ ձեռնադրուած են, պսակուած են այն թեմերու հետ, ըստ խնդրանաց տեղային ժողովրդոց: Այս ժողովրդային հանգամանօք հաւատարիմ մնացած ենք մեր վաղեմի կարգաց ու կանոնաց: Բայց միւս կողմէ, խիստ քիչ Եպիսկոպոսներ ունինք [illegible] որք մնացած լինին նոյն թեմերու մէջ, որոց վրայ ձեռնադրուած էին: Ընդհանրապէս, ո՛չ Եպիսկոպոսունք, ո՛չ տեղային ժողովուրդք, ո՛չ ալ կրօնական իշխանութիւնք կը ցուցնեն արդեամբ թէ փափաքող են պահպանման Հայ Եկեղեցւոյ այս հնաւանդ դրութեան: Կը տեսնենք հնարամիտ Հայ վարդապետներ, որք կ'երթան քիչ մը ժամանակ հովուել երկրորդական կամ երրորդական վիճակ մը, իբրեւ ապահովագոյն միջոց եպիսկոպոսութեան արժանանալու, եւ երբ անգամ մը յաջողին հասնիլ այդ բարձր աստիճանին՝ խոստանալով հաւատարիմ մնալ իրենց թեմին, քանի մը ամիս չանցած պարզապէս տեղւոյն կըլիմայէն գանգատելով կը հրաժարին. կը վերադառնան Կ. Պոլիս, եւ կը հետամտին աւելի բարձր պաշտօններու, [illegible] մէջ, կամ ի մայրաքաղաքիս: Կրօնական իշխանութիւնը բնաւ դըժուարութիւն չըներ ընդունելու այնպիսեաց հրաժարականն, այն գերագոյն պատճառաւ անշուշտ որ կրօնական իշխանութիւնը վարողք մեծագոյն մասամբ արդէն գտնուած են մի եւ նոյն թերութեանց մէջ: Եւ սակայն, իրական զեղծում մ'է այս: Եթէ երբեք Հայ Եկեղեցին օրէնք մ'ունեցած է այս նկատմամբ, այդ օրինակ զեղծումներն արգիլելու համար եղած է: «Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, եւ ի քում ականդ զգերանդ ո՛չ տեսանես:» Տեառն մերոյ այս յանդիմանական հարցում շատ կը պատշաճի Կրօն. Ժողովոյ քանի մը Գեր. եւ Արժ. Հարց, որք աչք կը գոցեն այդ կարգի իրական զեղծմանց. որք չեն յուզուիր բնաւ տեսնելով որ թեմական եպիսկոպոսութիւնն առ մեզ լոկ անուանական բան մը դարձած է, եւ սակայն ի հարկին եկեղեցասիրական ջերմ եռանդեամբ կրնան գօտեպնդիլ Կարնոյ Գեր. Առաջնորդին եպիսկոպոսացման մէջ Հայ Եկեղեցւոյ օրինաց կարծեցեալ բռնաբարում մը նշմարելու համար:

Զարմանալի չէ որ Ս. Պատրիարք Հայրն արդարապէս դիտողութիւն ըրեր է այս միակողմանի եկեղեցասիրութեան վրայ: Եթէ Հայ Եկեղեցին չի ներեր Վիճակէն հեռացած Եպիսկոպոս մը նոյն Վիճակէ լուծեալ համարել, ընդէ՞ր Կեդր. Վարչութիւնն ո՛չ միայն սիրայօժար ընդունած էր Տ. Յարութիւն Սրբազանին Կարնոյ Առաջնորդութենէն հրաժարումն, այլ նաեւ փութացած էր նոր Առաջնորդ մ'ընտրել տալ տեղւոյն Հայոց: Եթէ կան պարագայք ուր Եկեղեցին կը ներէ այսպիսի չեղումներու, ո՛չ ապաքէն այդ պարագայք լիովին կ'արդարացնեն նաեւ Գեր. Օրմանեան Հօր եպիսկոպոսացումը:

Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութիւնը ցըկեանս պաշտօն մը չէ, եւ եղած են Կ. Պոլսոյ Պատրիարքներ որք գաւառական Առաջնորդ լինելով, Պատրիարքութեան միջոցին բոլորովին չեն հրաժարած իրենց թեմէն, այլ փոխանորդով մը կառավարած են զայն, եւ Պատրիարքութենէ հրաժարելէն յետոյ վերստին ստանձնած են իրենց գաւառային պաշտօն: Ցորչափ Տ. Յարութիւն Սրբազան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք էր միայն, թերեւս ամենագոյն իրաւունք մը կենար սակաւին Կարնոյ Եպիսկոպոս նկատելու զՆ. Սրբազնութիւն: Բայց յայտնի է թէ, Երուսաղէմի Պատրիարքութեան ցկեանս պաշտօնն ընդունելով, Ն. Սըրբազնութիւն միանգամ ընդ միշտ բաց կը թողուր Կարնոյ Եպիսկոպոսութիւնն: Հետեւապէս, Ն. Ամենապատուութիւն ամենէն աւելի պնդած է Խառն Ժողովոյն մէջ, որպէս զի Գեր. Օրմանեան Հօր եպիսկոպոսական վկայագիրը տըրուի:

Բայց եթէ գոհ ենք որ Ն. Ամենապատուութեան միջամտութեամբ այս փոքր այլ ո՛չ անկարեւոր խնդիր արդար լուծում մը կը գտնէ, անկարելի է սակայն չցաւիլ, տեսնելով որ Կրօն. Ժողովոյ անդամոց գո՛նէ մէկ փոքր մասն անձուկ ոգւով մը կը վարուի ինչ ինչ խնդրոց մէջ, յորս Եկեղեցւոյ շահն ամենակատարեալ անկողմնակալութիւն եւ ուղղամտութիւն կը պահանջէր: Առիթ ունեցած ենք արդէն յիշեցնելու թէ Կրօնական Ժողովոյն երկամեայ պաշտօնավարութիւնք կը լրանայ առաջիկայ մայիսի սկիզբն: Որովհետեւ Կրօնական Ժողովները Կ. Պոլսոյ մէջ միայն գտնուող 14 եկեղեցականներէ կը կազմուին, որք անմիջապէս վերընտրելի չեն, արդի Կրօնական Ժողովը իւր տեսակի մէջ լաւագոյնս կազմակերպեալ կը համարուէր, քանի որ դիւրին չէ ամեն կարգէ ուրիշ 14 եկեղեցականներ եւս գտնել ի Կ. Պոլիս, որք հմտութեամբք, փորձառութեամբք եւ ազդեցութեամբ աւելի բարձր դիրք մը կարենան բռնել: Շատ զեղծումներ կային որոց դարման կը սպասուէր արդի «զօրաւոր» Կրօնական Ժողովէն. բայց այս նկատմամբ սոյն երկու տարւոյ մէջ իրական բարւոքում մը կատարուած չենք տեսներ: Առաջնորդութեանց բարւոքման համար ալ բան մը չեղաւ: Թեմերու եւ վանքերու խնդիրը կը մընայ ուր որ էր երկու տարի առաջ: Եւ սակայն, եթէ մէկ մասն այն հոգածութեան եւ այն նախանձախնդրութեան, որ Կարնոյ Առաջնորդին եպիսկոպոսացման մէջ Հայ Եկեղեցւոյ օրինաց բռնաբարում մը կը տեսնէ, ցոյց տրուէր ի բարձումն իրական զեղծումներու, կարելի՞ էր միթէ որ Կրօնական Ժողովոյ պաշտօնավարութիւնը ցարդ այնչափ ապարդիւն մնար...:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

(Թայմզին Բեդերսպուրկի Թղթակցէն, 20 յունուար.)

«Պաշտօնական աղբիւրներէ կ'իմանամ թէ Պալքանեան Տէրութեանց վրայ ճնշում ի գործ դնելու մասին Ռուսիոյ նոր առաջարկութեան միայն Գերմանիա եւ Աւստրիա պատասխաներ են, որք սկզբամբ համաձայն են Ռուսիոյ հետ: Բայց Վիէննայէ եկած լուրերը ճնշում ի գործ դնելու համար Աւստրիոյ կողմէ մեծ յօժարութիւն չեն ցուցներ: Ռուսիա առաջին եղաւ Դեսպանախորհուրդ առաջարկելու, որ ապարդիւն մնաց: Եւ զինընկեցութեան հրաւէրով իւր յղացած երկրորդ յատակագիծն եւս նմանապէս ապարդիւն պիտի մնայ, եթէ չյաջողի գործադրել նոր առաջարկութիւնը զոր այժմ կ'ընէ Տէրութեանց, եւ որուն համեմատ, Յունաստանի եւ Սերպիոյ սպառնալիք պիտի ուղղուին գործօն միջամտութեան, եթէ փորձեն թշնամութեանց վերսկսիլ:

«Ռուսիա գիտէր որ զինընկեցութեան պարզ հրաւէրը նպատակին չպիտի հասնէր: Որպէս զի Տէրութիւնք տակաւ առ տակաւ յարէին իւր տեսութեանց, նախ զինընկեցութեան հրաւէր մը առաջարկեց: Այժմ, քիչ մ'ալ յառաջ երթալով, գործօն միջամտութեան սպառնալիք կ'առաջարկէ: Դըժուարութիւնը միայն Սերպիոյ եւ Յունաստանի կողմէն է: Պուլկարիոյ կողմէ բնաւ դժուարութիւն չկայ. զի այդ բարեբախտ պետութիւն բան մը չպիտի կորուսանէ հետեւելով իւր դրացեաց օրինակին, Եւրոպիոյ կամաց համեմատ:

«Զինընկեցութեան հրաւէրը պարունակող կառավարական ծանուցագրոյն Պուլկարիոյ պատասխանը կը նկատուի աստ, որպէս Պուլկարիոյ Իշխանին ամեն գրութիւնք, յոյժ ճարտար եւ նպատակայարմար գրուած մը, մանաւանդ երբ Իշխանը պատրաստութիւն կը ցուցնէ ցրուելու իւր զօրքեր, եթէ Տէրութիւնք պուլկարական հողն երաշխաւորեն սերպիական յարձակման դէմ, եւ երբ վերստին երախտագիտութիւն կը յայտնէ Պուլկարիոյ գործոց նկատմամբ Ցարին կառավարութեան ջերմ հոգածութեան համար: Բայց Ռուսիա տակաւին տրամադիր չերեւիր Աղեքսանդր Իշխանին հետ հաշտուելու: Քաուլպարս ռուս զօրավարը շատ կը ցաւի որ անձնական հաշտութիւն մը գոյացնելու համար իւր ջանքեր ի դերեւ ելած են:»

* * *

Ըստ նորագոյն տեղեկութեանց, կ'երեւի թէ Ռուսիոյ «երկրորդ յատակագիծն» եւս առաջնոյն (Դեսպանախորհրդոյն) չափ ապարդիւն պիտի մնայ: Երեկի հեռագիրք կը ծանուցանէին թէ զինեալ միջամտութիւն չպիտի լինի Տէրութեանց կողմէ, եւ այնուհետեւ եկած ուրիշ հեռագիր մը յոյս կամ երկիւղ չի տար որ այս ծանր դէպք տեղի ունենայ: Բայց թէեւ Տէրութեանց վերագրեալ սպառնական դիտմունք կը հերքուին, հետաքրքրաշարժ է եւ յոյժ ուրախալից որ երէկ Աթէնքէ եկած հեռագիր մը գաղափարաց փոփոխում մը կը ցուցնէ Յունաստանի նախարարական խորհրդոյն մէջ, որ յոյս կու տայ թէ խնդիրը խաղաղապէս կարգադրուի:

ԱՆԿՈՒՄ ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻԻ

Երէկ եկած հեռագիրք տարակոյս չեն թողուր այլ եւս թէ պահպանողական նախարարութիւնն հրաժարած է:

Կ'երեւի թէ հրաժարման անմիջական պատճառն եղած է հողային խնդիրն, եւ պատահական պատճառ մ'եղած է իռլանտական խնդիրն:

Անմիջական պատճառ հողային խնդիրն եղած է, մեծամասնութեան քուէարկելովը «Ուղերձի բարեփոխում» մը, որով կը խնդրուի փոքր արտեր աժան վարձով տալ գիւղացիներուն:

Պատահական պատճառ եղած է իռլանտական խնդիրն. որովհետեւ Լորտ Սալզպըրի տեսած է թէ չպիտի կրնայ ստանալ ազատական մեծամասնութեան

—)(21)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Զ.

ԲԻՋԻՆՈՅԻ ԴՂԵԱԿԸ

Եթէ բանտարկեալ մ'այդ լուսամուտներուն մէկէն դուրս ծռէր, խելքն ետ կը քաշուէր զարհուրելով, կամ՝ գլուխը դառնալով վար կը գահավիժէր: Եւ ի՞նչ կը լինէր — կա՛մ մարմինը ջարդ ակոտոր կը ջախջախէր յատակին ժայռերուն վրայ, կա՛մ հեղեղատէ մը կը յափշտակուէր, որոյ հոսանքին բռնութեան ընդ դիմանալ անհնարին է ջրոց յորդման ժամանակ:

Այդ վիհ, Պուքոյ կոչուած հեղեղատն է, որ Ֆոյիպա գետին յորդած ժամանակ, անոր աւելորդ ջուրերուն ընդունարանն է: Այս գետակ, ելից ճամբայ գտնելու համար՝ սոր մը պեղած է ժայռերուն մէջէն, եւ հոն կը վիժէ բուռն յորձանքի մը թափով: Ո՞ւր կ'երթայ այդպէս քաղաքին տակէն, ո՛չ ոք գիտէ: Ո՞ւր երեւան կ'ելնէ վերստին, յայտնի չէ: Այն սորին կամ մանաւանդ ջրանցքին, որ կաւի եւ թերթաքարի մէջ փորուած է, ոչ երկայնութիւնն յայտնի է, ոչ բարձրութիւնն եւ ոչ ուղղութիւնն: Ո՞վ կրնայ ըսել թէ ջուրերը չեն բախիր հարիւրաւոր անկիւններու, հարիւրաւոր սայթերու, որք կը բռնեն զայդ ահեղ ամբարտակ եւ զքաղաքն իսկ բովանդակ: Արդէն քաջասիրտ հետախոյզք, երբոր ջուրերուն նուազումը թոյլ կուտար թէ թէեւ նաւակ մը գործածել, փորձած էին Ֆոյիպայի այդ մութ անցքէն վար իջնել, բայց կամարներուն հետզհետէ ցածնալն անանցանելի արգելք մը հանած էր անոնց դէմ: Վերջապէս այդ ստորերկրեայ գետակին վիճակն յայտնի չէր: Թերեւս կ'երթար Ադրիականի տակ պեղուած սոյլերու մէջ կը կորնչէր:

Այսպէս էր այդ Պուքոյ, որոյ գոյութենէն իսկ տեղեկութիւն չունէր Սանտորֆ կոմս: Արդ, որովհետեւ փախուստը խցիկին միակ պատուհանէն եւ եթ կրնար փորձուիլ, եւ այդ պատուհան ալ Պուքոյի վրայ կը նայէր, այսպիսի փորձ մը Սանտորֆ կոմսին համար՝ նոյնչափ անյաջողութեամբ ի մահ դիմել էր, որչափ զինքն հրացանի բռնող զօրականաց դատակին առջեւ կանգնելով:

Լատիսլաս Զաթմար եւ Ստեփան Պաթորի, գործելու վայրկեանին միայն կ'սպասէին, պատրաստ հոն կենալու, եթէ հարկ լինէր, եւ իրենց կեանքը զոհելու, որպէս զի օգնէին Սանտորֆ կոմսին փախստեան, եւ անոր հետեւելու, եթէ իրենց փախուստը վտանգի մէջ չձգէր զայն:

—Երեքս ալ կը փախչինք, ըսաւ Մաթիաս Սանտորֆ, եւ երբոր աստի դուրս ելնենք, կրնանք բաժնուիլ իրարմէ:

Քաղաքին դիտանոցն իրիկուան ութը կը զարնէր: Դատապարտեալք տասներկու ժամ միայն ունէին ապրելու:

Գիշերը կոխել կ'սկսէր, գիշեր մը՝ որ աղջամղջին պիտի լինէր: Թանձր ամպեր, գրեթէ անշարժ, յամրաբար կը ծաւալէին անջրպետին մէջ: Մթնոլորտը ծանր՝ գրեթէ անշնչելի՝ ելեքտրականութեամբ սագորեալ էր: Բուռն մրրիկ կ'սպառնար: Փայլատակունք չէին փոխանակուիր տակաւին գոլորշեաց կոյտերուն մէջ, բայց արդէն խոր որոտմունք կ'ընթանային Բիզինոյի շըրջակայ լերանց գօտիներուն մէջ:

Այս պայմանաց մէջ ձեռնարկեալ փախուստ մը կ'ինար յաջողութեան յոյս ընծայել՝ եթէ անծանօթ վիհ մը բացուած չլինէր փախստեից ոտքին տակ: Մթին գիշեր, ուր չէին տեսնուիր, ամպրոպային գիշեր, ուր չէին լսուիր:

Ինչպէս որ անմիջապէս հասկցած էր Սանտորֆ կոմս, փախուստը խցիկին պատուհանէն միայն հնարին էր: Դուռը բանաբարել, անոր երկաթապատ կողերը կոտրտել, մտքէ անցնելու բան չէր. մանաւանդ որ նրբանցքին մէջ շարունակ քալող պահնորդին ոտնաձայնը կը լսուէր: Ասկէ զատ, խուցին դռնէն դուրս ելնելէ յետոյ, բաւղակաձեւ դղեակին ո՛ր կողմը պիտի դիմէին, ինչպէս պիտի անցնէին շարժուն կամուրջէն եւ տիգապատ դռնէն, որք զինեալ պահնորդներու խիստ հսկողութեան ներքեւ էին: Գո՛նէ Պուքոյի կողմը պահնորդ չկար, բայց Պուքոյ՝ պահնորդաց չղթայէ մ'աւելի ապահովութեամբ կը պահպանէր բանտին այն երեսը:

Ուստի Սանտորֆ կոմս ջանաց միայն հասկնալ թէ խցիկին պատուհանէն կրնայի՞ն դուրս ելնել:

Այդ պատուհանն երեք ու կէս ոտնաչափ բարձրութիւն եւ երկու ոտք լայնութիւն ունէր: Ներսէն դուրս կը լայննար պատին մէջ, որ գրեթէ չորս ոտք հաստութիւն ունէր: Հաստատպինդ երկաթէ խաչաձեւ վանդակ մը կը փակէր զայն: Վանդակին ծայրերը պատուհանին քարէ շրջանակին մէջ հեղուսուած էին: Ուստի եթէ յաջողէին կոտրել կամ խախտել վանդակն, յայժամ դիւրաւ կրնային դուրս սողոսկիլ պատուհանին մէջէն, որ բերդի մը պատին մէջ բացուած ծերպի մը կը նմանէր:

Բայց անցքին բացուելէն յետոյ ի՞նչպէս վար պիտի իջնէին ուղղորդ պատէն: Սանդո՞ղ: Ո՞ւր պիտի գտնէին: Անկողնոյ սաւաններո՞վ: Բայց բուրդէ թանձր ծածկոյթներ միայն ունէին իրենց խշտեակներուն վրայ, որք պատին մէջ գամուած երկաթէ մահճակալներու վրայ զետեղուած էին: Ուստի բացարձակապէս անհնար պիտի լինէր փախչիլ պատուհանէն, եթէ Սանտորֆ կոմս չնշմարէր որ դուրսը կախուած շղթայ մը կամ մանաւանդ երկաթէ պարան մը կրնար դիւրացնել փախուստն: Այն պարան շանթարգելի մը հաղորդիչն էր, ծայրը տանեաց կատարին վրայ հաստատուած, աշտարակին այն կողմնական պատէն, որ ուղղակի Պուքոյի վրայ կ'իջնէր:

—Կը տեսնէ՞ք զայս պարան, ըսաւ Սանտորֆ կոմս իւր երկու բարեկամաց, պէտք է քաջութիւն ունենալ ասոր միջոցաւ փախչելու:

—Քաջութիւն ունինք, ըսաւ Լատիսլաս Զաթմար, բայց ոյժ ալ պիտի ունենա՞նք:

—Փոյթ չէ, պատասխանեց Ստեփան Պաթորի, եթէ ուժերնիս պակսի, քանի մը ժամ առաջ կը մեռնինք:

—Պէտք չէ մեռնիլ, Ստեփա՛ն, պատասխանեց Սանտորֆ կոմս: Լա՛ւ մտիկ ըրէ զիս, եւ դու Լատիսլա՛ս, մի՛ մոռնաք ըսելիքներս: Եթէ ճոպան մ'ունենայինք, զայն դուրս պիտի կախէինք այս պատուհանէն, եւ բռնելով վար պիտի սահէինք մինչեւ ի գետին: Արդ՝ այս պարան ճոպանէ մ'աւելի լաւ է իւր կարծրութեան պատճառաւ եւ կը դիւրացնէ մեր էջն: Ինչպէս ամեն շանթարգելի հաղորդիչ, տարակոյս չկայ թէ այս պարան ալ տեղ տեղ պատին կառչած է երկաթէ խիղերով, որք մէկ մէկ հաստատուն կէտեր են, եւ կրնան կռուան լինիլ մեր ոտից: Ասկէ զատ օրօրումէ ալ երկիւղ չունինք, որովհետեւ գիշեր է եւ չենք կրնար դատարկը տեսնել: Ուրեմն, եթէ յաջողինք այս պատուհանէ դուրս ելնել պաղարեամբ, քաջասրտութեամբ, կըրնանք ազատութիւն գտնել: Մեր կեանքը վտանգի ենթարկած կրնանք լինիլ, շատ հաւանական է, բայց եթէ հարիւրին տասն իսկ ազատութեան յոյս կայ, փոյթ չէ վըտանգը, վասն զի վաղ առաւօտ, եթէ պահնորդք այս խցիկի մէջ գտնեն զմեզ, հարիւրին հարիւր տարակոյս չկայ թէ պիտի մեռնինք:

—Ո՞ւր կը յանգի այդ պարան, հարցուց Ստեփան Պաթորի:

—Ջրհորի մը մէջ անշուշտ, պատասխանեց Սանտորֆ կոմս, բայց այս բերդէն դուրս, եւ այնչափը բաւական է մեզ: Ես բան մը միայն գիտնալ, բան մը միայն տեսնել կ'ուզեմ, այսինքն թէ այս շղթայի ծայրն ազատութի՛ւն է... թերեւս:

Սանտորֆ կոմս չէր սխալեր ըսելով թէ շանթարգելին հաղորդիչ պարանը տեղ տեղ պատին կառչած էր երկաթէ խիղերու միջոցաւ: Ասով մեծապէս կը դիւրանար էջն: որովհետեւ փախստեայք նոյնչափ սանդուղներ ունեցած կը լինէին որ զիրենք կ'ապահովէր արագ սահումէ: Բայց չէին գիտեր թէ դարատափին կատարէն սկսեալ, որոյ վրայ կանգնած էր դղեակին պատը, հաղորդիչ պարանն արձակ մնալով կը տատանէր դատարկին մէջ, եւ վարի ծայրն ալ Ֆոյիպայի ջուրերուն մէջ կը սուզէր: Ուստի ուր որ հաստատուն գետին գտնել կը յուսային, հեղեղատ մը կար, որ վերջին անձրեւներէն ստուարանալով՝ բռնահոս կը վիժէր Պուքոյի սորին մէջ: Բայց, եթէ գիտնային զայս, պիտի կասէի՞ն իրենց փախստեան փորձէն: Ո՛չ:

—Մեռնելու փոխարէն մեռնի՛լ, պիտի ըսէր Մաթիաս Սանտորֆ, ուստի մահուանէ ազատելու համար ամեն ջանք ընելէ յետոյ կը մեռնի՛նք:

Բայց նախ ճանբայ պէտք էր բանալ պատուհանին մէջէն: Զայն փակող վանդակը կորզել հարկ էր: Կարելի՞ էր այս բան առանց աքծանի, առանց երկաթէ լծակի, առանց որ եւ է գործիքի: Բանտարկեալք եւ ոչ իսկ դանակ մ'ունէին:

(Շարունակելի)

հաւանութիւնը պատժական բացառիկ օրէնքներ վերահաստատելու Իռլանտայի մէջ։

ՅԻռլանտա Ինքնօրինականք ունին թէ՛ գաղտնի և թէ՛ յայտնի կազմակերպութիւններ կամ մարմիններ, որք Իռլանտացի ժողովուրդը կը մղեն ուր որ հարկ է ըստ տեսութեանց Պ. Բառնէլի կուսակցութեան, Ինքնօրինութեան դատն յառաջ վարելու համար։ Այս կազմակերպութեանց շնորհիւ էր որ Ինքնօրինական Երեսփոխանաց թիւն այս տարի մինչեւ 86ի բարձրացաւ։ Բայց նոյն կազմակերպութիւնք ունին տնտեսական և ընկերական պաշտօններ ալ։ Հողատէրց և անոնց կողմը բռնող պաշտօնակալաց դէմ ուղղեալ են, որոց ուղղակի կամ անուղղակի մեծ չարիքներ կը հասցնեն, սպառնալու համար զանոնք որ զիջումներ ընեն մշակներուն։ Այս կազմակերպութիւնք մեծ սարսափ ազդած են Իռլանտայի բնակչաց այն մասին մէջ մանաւանդ որ հակառակ է Ինքնօրինութեան։ Այն մարմնոց ծայրայեղութիւններէն կը գանգատուի, և զանոնք զսպելու համար յառաջագոյն Պ. Կլատսդոնի Նախարարութիւնը պէտք տեսած էր ինչ ինչ բացառիկ օրէնքներ հաստատելու։

Պահպանողականք իշխանութիւն անցնելով, Պ. Բառնէլի հետեւողաց աջակցութիւնը վայելելու համար ջնջեցին այս բացառիկ օրէնքներ, և ընդ փոխարքայութեամբ Լորտ Քարնարվոնի, մեղմ և հաշտարար եղանակաւ սկսան կառավարել Իռլանտան։ Բայց Պօյքօթաժն գրութիւնք, զոր անցեալները բացատրեցինք, Հօմրուլի Դաշնակցութիւնն, և նմանօրինակ Բառնէլեան կազմակերպութիւնք չդադրեցան գործելէ, նորանոր ոճիրք գործուեցան, և Պահպանողականք համոզուեցան թէ ազատական Նախարարութեան դրած օրէնքները ջնջելով սխալ մը գործած էին։

Բայց երբ Լորտ Սալզպըրի «դարձի եկաւ», և Պ. Կլատսդոնի օրէնքները վերահաստատել փորձեց, Պ. Կլատսդոն իւր միտքը փոխած գտնուեցաւ։ Հիմակ Ազատականներուն կարգն է Բառնէլեանց հետ դաշնակցութեամբ Իռլանտական խնդրոյն լուծման փորձ մ'ընել։ Կը մնայ տեսնել թէ Պ. Կլատսդոն ո՛ր աստիճան պիտի յաջողի։

Եթէ Իռլանտական խնդիրն երբեք պիտի կարգադրուի, Պ. Կլատսդոն Լորտ Սալզպըրիէ աւելի ձեռնհաս է ի գլուխ հանելու զայս կարգադրութիւն։ Բայց իւր բնութեամբ իսկ անլուծելի խնդրոց դասը մտած լինել կը թուի Իռլանտական խնդիրը. զի Իռլանտացիք Անգլիացիներն ատող ժողովուրդ մ'են. դժբախտ պարագայք դարաւոր թշնամութիւն մը ազդած են այս երկու դրացի ժողովրդոց միջեւ, և Անգլիացիք կը վախնան որ եթէ անկախ Խորհրդարան մը և ազգային Ինքնօրինութիւն մը տան Իռլանտայի, մեծկակ դուռ մը կը բանան բրիտանական Տէրութեան քայքայման։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԵՐԵԿԻ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի բացակայ էր։

Ժողովն զբաղեցաւ կարգ մը կարեւոր խնդիրներով, և ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ.

1.—Արժ. Տ. Մկրեան Հօր յանձնեց Ազգային Օրէնսգիրք մը պատրաստել, յորում պիտի ամփոփուին այն ամեն ազգային օրէնքներն և պետական հրովարտակներն որովք կը վարին մեր ազգային գործառնութիւնք, ինչպէս Սահմանադրութիւն, Ազգ. Ժողովոյ Ներքին Կանոնագիր, Վարչային Կազմակերպութեան օրէնք, տրոց կանոնագիր, Կիւլհանէի Խաթթը Հիւմայունը, Րէշիտ և Մահմուտ փաշաներու օրով հրատարակուած բարենորոգմանց հրովարտակները, Թէքէքէլի կանոնագիրն, Սահմանադրական Հրահանգներն, և այլն։

2.—Եգիպտոսի Գաւառական Ժողովը Վիճակին Առաջնորդ ընտրած լինելով զԳեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան, ինչպէս ծանուցինք երէկ, և Ն. Գերապատուութիւն յայտնած լինելով իւր ընդունելութիւնը, Ժողովը վաւերացուց զայս ընտրութիւն։

3.—Քարբերդի առաջնորդական ընտրութիւնը կատարել տալու համար, որոշեց Քարբերդ ղրկել զԱրժ. Տ. Խորէն վարդապետ Կիւրոյեան։

4.—Կրօնական Ժողովոյ անդամ և Օրթագիւղի քարոզիչ Արժ. Տ. Յակոբ վարդապետին պաշտօն յանձնուեցաւ երթալ յԵւդոկիա և ի Մալաթիա, առաջնորդական ընտրութիւն կատարել տալու համար։

5.—Տօքթ. Յ. Շիշմանեան էֆէնտի Տրապիզոնէն և Տիգրան էֆէնտի Ծգնաւորեան Մալաթիաէն ազգ. երեսփոխան ընտրուած և ընտրական տեղեկագրերն հասած լինելով ի Պատրիարքարան, Ժողովն ընթերցաց օրինական հանգամանքները քննելով Սահմանադրութեան համաձայն գտաւ և որոշեց Ազգ. Ժողովին ներկայել սոյն ընտրութիւններն ի վաւերացումն։

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ԿՏԱԿԻՆ ՎՐԱՅ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Խառն Ժողովոյ երեկի նստին մէջ որոշուած կարեւորագոյն խնդիրն էր Գարակէօզեան կտակի խնդիրն։

Այս առթիւ կարգ մը Երեսփոխանք և Տեսուչ Խորհուրդք յատկապէս հրաւիրուած էին ի Խառն Ժողով։

Կը յիշուի թէ Հոգելոյս Պատրիարքին օրով Գարակէօզեան կտակի մասին կարգ մը պաշտօնական գործողութիւնք տեղի ունեցած էին։ Բիւզանդ Գարակէօզեան վախճանելով, Նորա ժառանգորդներէն հինգն, յորոց ոմանք վախճանած են յետոյ, որոշեր էին իրենց բաժնին ինկած գումարն յատկացնել Վաճառականական Վարժարան մը կառուցանելու, յորում 40 ձրիավարժ ուսանողք պիտի ընդունուէին։

Թէեւ վաւերական կտակ մը չկայ գրուած, բայց Ազգ. Վարչութիւնը կը նկատէ թէ այն ժամանակ ժառանգորդաց և Վարչութեան միջեւ փոխանակեալ կարգ մը գրութիւնք, ինչպէս նաեւ Հոգելոյս Պատրիարքին յայտարարութիւնք, Ազգ. Ժողովոյ որոշմունք, Իրաւարար Յովհաննէս էֆէնտի Կիւմշեանի մէկ վճռագիրն, և Հոգելոյս Կաթողիկոսին մէկ կոնդակը կը յայտնեն թէ Գարակէօզեան կտակ մը, վերոյիշեալ իմաստով, արդարեւ գոյութիւն ունի։

Մի քանի տարիներէ հետէ խնդիրը անլոյծ մնալէն յետոյ, Տեարք Գարակէօզեանք այս անգամ կ'առաջարկէին 1,000 ոսկի տալ Ազգին, խնդիրը փակելու և անոր վերաբերող բոլոր թուղթերն ետ առնելու պայմանաւ։

Խառն Ժողովն իւր երեկի նստին մէջ խորհրդակցեցաւ այս առաջարկութեան վրայ, և որոշեց չընդունիլ զայն, նկատելով թէ ազգային պաշտօնական մարմնոց ամեն ծանօթութիւններն և արձանագրութիւնները կը ցուցնեն թէ կտակն աւելի կարեւոր բան մ'էր, քանի որ բաւական պիտի լինէր Վաճառականական Վարժարանի մը բացման. նկատելով թէ, թէեւ անգիր, բայց կտակին գոյութիւնն ապացուցանելու բաւական միջոցք կան. նկատելով թէ, հակառակ այսմ, պատշաճ չէ դիմել օրինական միջոցներու, և թէ Ազգին շահն և արժանապատուութիւնն հաւասարապէս կը պահանջեն, արդի առաջարկութիւնը մերժելով հանդերձ, կոչում ընել Գարակէօզեան յարգոյ Տեարց ազգասիրական և պատուասիրական զգացմանց, որպէս զի հանգուցեալ Գարակէօզեանց փափաքանաց, Հոգելոյս Կաթողիկոսին ու Պատրիարքին յայտարարութեանց և ազգային մարմնոց նախընթաց որոշմանց աւելի համաձայն և աւելի արժանաւոր եղանակաւ մը կարգադրուի այս մեծահամբաւ կտակի խնդիրը։

Խառն Ժողովոյ նստին վերջանալէն ետքը, Քաղաքական Ժողովն առանձին գումարուելով, զբաղեցաւ խմբագրութեամբ պաշտօնագրոյ մը, որով Ազգ. Վարչութեան Ժողովոց և Ներկայ Երեսփոխանաց միաձայնութեամբ տրուած այս կարեւոր որոշում կը ծանուցուի Գարակէօզեան Տեարց։

Թէեւ առ այժմ չենք ուզեր մտնել խնդրոյն մանրամասնութեանց մէջ որք բաւական երկար են, բայց տարակոյս չունինք թէ ամեն լրջամիտ ազգայինք մեզ հետ ջերմապէս կը փափաքին որպէս զի այս կարեւոր և փափուկ խնդիր փոխադարձ հաճութեամբ ու զիջողութեամբք շուտով կարգադրուի ընդ մէջ Գարակէօզեան Տեարց և Ազգ. Վարչութեան, ի շահ Ազգին և ի պատիւ Գարակէօզեան բարեհամբաւ գերդաստանին։

Երէկ Կեդրոնական Վարժարանի Խնամակալութիւնն ի ժողով գումարեցաւ, Ղալաթիա, Խասեան էֆէնտիներու գրասենեակին մէջ։

Տրուած որոշմանց մէջ կան Վարժարանի բացման նախապատրաստութիւնք և կալուածոց անցեալ տարւոյ հաշւոց փակումն։

Հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքի Շիրմին կառուցման մասին եւս վերջնական որոշմունք տրուեցան։

Երէկ Խասեան Մկրտիչ և Սըվաճեան Կարապետ էֆէնտիներն Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան ի դիմաց Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութեան և Նորին Սրբազնութեան ներկայացուցին Հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքի Շիրմին պատկերն, որոյ շինութեան ընդ հուպ պիտի ձեռնարկուի։

Ուսումն. Խորհրդոյ ժթ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ, ատենապետութեամբ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի։

Խորհուրդն զբաղեցաւ ինչ ինչ ընթացիկ խնդիրներով և որոշեց պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւիրել մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարանաց համայն դասատուները, դաստիարակներն և մանկավարժներն օրինական վկայագիր ստանալ Ուսումն. Խորհրդէն։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ

Մեծ.	Պրն. Մ. Հ. Ֆօսթըր, Ընդհ. Տնօրէն Օ. Կ. Պանքայի, Նախագահ, Տեարք
Վսեմ.	Ագրօ Սահակ էֆ., անդամ Պետական Խորհրդոյ
Մեծ.	Ասթարճեան Պօղոս
»	Բարաղամեան Տիգրան
»	Գափամաճեան Կարապետ
»	Գամֆեան Արամ
Վսեմ.	Նուսուֆեան Տիգրան էֆ., անդամ Վերաքննութեան Ատենի
Մեծ.	Խասեան Մկրտիչ
»	Թաշճեան Սարգիս
»	Թօփալեան Գէորգ
»	Ինճէեան Միհրան
Վսեմ.	Խումարեան Կարապետ էֆ., անդամ Վճռաբեկ Ատենի
Մեծ.	Կիւլպէնկեան Սերովբէ
»	Կիւլպէնկեան Պատրիկ
»	Հալաճեան Բարսեղ
»	Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆ., Տնօրէն Ճէրիտէի Շարքիէ լրագրոյ
»	Պարօն Հէնրի Հէնրի, Տնօրէն Սթամպուլ լրագրոյ
Վսեմ.	Մագսուտ Սեպուհ էֆ.
Մեծ.	Մերէքմէզօղլի Աղեքսանդր
Վսեմ.	Մըսըրլը Օննիկ պէյ
»	Միհնիր պէյ
»	Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ., Իրաւ. Խորհրդական Բ. Դրան
Մեծ.	Նորատուկեան Յարութիւն
Վսեմ.	Շահպազ Կարապետ էֆ., անդամ Վճռաբեկ Ատենի
»	Ունճեան Արիկ էֆ.
»	Զայեան Իկիսս էֆ., օգնական Խորհրդականի Արտ. Գործ. Նախարարութեան
Մեծ.	Պալս, Տնօրէն Գօլֆ վաճառատան
»	Սամանճեան Գէորգ
»	Տը Սովալըն Աշէմար
Վսեմ.	Սերվիչէն էֆ., անդամ Ծերակոյտի
Մեծ.	Սթամպօլեան Յովակիմ
»	Սմայթ Ֆ., Հաշուակալ-Քննիչ Օ. Կ. Պանքայի
»	Պարօն տը Վանտէօվր
»	Տատտեան Ստեփան, արտօնատէր Ալէմտար լրագրոյ
»	Տօմսէթ Ա., Թղթակից Թայմզ լրագրոյ
Վսեմ.	Փորթուգալ Միքայէլ էֆ., Նախագահ Բարձր. Ատենի Մաքս. Վերատեսչութեան
Մեծ.	Քիրիագօբուլօ, Տնօրէն Ֆար տիւ Պօսֆօր լրագրոյ
»	Օգսոփինսեան Անտօն
Վսեմ.	Ֆէրիտ պէյ
Մեծ.	Ֆօրնի, գործակալ Լոյտի Ընկերութեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Յունաստանի Թագաւորն՝ անձնապէս, և Նախարարապետ Պ. Տէլիեանի ամեն. յարաբերութիւն խզեր են Աթէնքի անգլիական դեսպան Սըր Հօրաս Ռըմպըլտի հետ, այն անպատշաճ լեզուին համար զոր յիշեալ դիւանագէտը գործածեր է առաջի Պ. Տէլիեանիի։

Հելլէնական կառավարութիւնն հեռագրաւ խնդրեր է Լոնտոնի Դահլիճէն որ ետ կոչէ իւր դեսպանը։

Աւասիկ Լորտ Սալզպըրիի հեռագիրն զոր Աթէնքի անգլ. դեսպանն հաղորդած է Պ. Տէլիեանիի.

«Ծանուցէ՛ք Հելլէն Նախարարապետին թէ Յունաստանի պատերազմն ընդդէմ Թուրքիոյ արդարացի պատճառ մը չունենալով և միւս Տէրութեանց շահուց սպառնալով, անգլիական նաւատորմն՝ հաւանութեամբ մեծ Տէրութեանց և մանաւանդ Գերմանիոյ, պիտի արգիլէ Յունաստանի կողմէ ո՛ր և է ծովային գործողութիւն»։

Հելլէնական կառավարութիւնը պատասխանելով մեծ Տէրութեանց վերջին ծանուցագրոյն, զոր հրատարակեցինք մեր երէկի թուով, կ'ըսէ թէ իւր կողմէ ո՛ր և է հնազանդութիւն զսպողական սպառնալեաց առջեւ, պիտի ոչընչացնէ Յունաստանի անկախութիւնը զոր այդ Տէրութիւնք իրենք հաստատած են յարգելու։

Քանիցս բացատրուած են Յունաստանի սպառազինման առիթ տուող պատճառներն. այն է, ամեն կարելի եղած միջոցներով պաշտպանել Հելլէնական շահուց պաշտպանութիւնն ուր ուրեք որ ի վտանգի են, և Յունաստանի պատւոյն փրկումը։ Հետեւաբար, չկայ Տէրութիւն մը որ կարենայ արգելուլ զՅունաստան իւր պարտքը կատարելէ։ Ի վերջոյ, Յունաստան կը կարծէ թէ իրաւունք ունի Տէրութեանց մեծարանքն ու համակրանքը վայելելու, փոխանակ անլուր ճնշման մը որ ի գործ կը դրուի իրեն դէմ։

Տեղական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Եօրկիոս Թագաւորն հերքեր է այն լուր թէ հելլէնական նաւատորմը Կրէտէի ջուրերն երթալու հրաման ճամբայ ելած է, այլ թէ պարզապէս բացերը ղրկուած է, որպէս զի Սալամինի առջեւ չպաշարուի օտար զրահաւորներէն։ Իրաւ է թէ Քանարիս ծովակալը խոյս պիտի տայ ո՛ր եւ է կռուէ, բայց այն պարագային յորում խիստ միջոցներ ի գործ դրուին, հրաման ստացած է դիմադրել բուռն կերպիւ, նոյն իսկ եթէ իւր նաւատորմին հետ կործանելու վտանգին ենթարկուի։

Մէսսաժէ տ'Աթէն լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

Աթէնքէն կը հեռագրեն Կ. Պոլսոյ լրագրաց թէ Պ. Տէլիեանի հրաժարական պիտի տայ եթէ Թագաւորն հաւանի մեծ Տէրութեանց խորհուրդին որք Յունաստանի զինընկեցութիւնը կը պահանջեն ծովու և ցամաքի վրայ։ Սակայն այսպիսի ենթադրութեան մը տեղի չկայ։ Մինչեւ ցարդ Թագաւորն հաստատած է իւր նախարարաց բոլոր տնօրինութիւններն ինչպէս նաեւ յունուար 11 թիւ հաւաքական ծանուցագրի պատասխանը։

Մայրաքաղաքիս յունական մամուլը միաձայն կը յայտարարէ թէ Աթէնքի կառավարութիւնը պէտք չէ բնաւ շեղի այն տեսակէտէն զոր պարզած է իւր յունուար 11ի շրջաբերականաւ։

Լորտ Սալզպըրիի բանախօսութիւնը բուռն յուզում յառաջ բերած է Աթէնքի քաղաքական ակմբոց մէջ։ Յոյնք կը զարմանան եղեր որ Իկնաթիէֆ զօրավարի հիմնել ուզած մեծ Պուլկարիոյ հակառակորդն՝ այն է Անգլիա, այսօր յարելով ռուսական աշխարհակալութեան, անիրականալի կը գտնէ Յունաստանի պահանջումները։ Կը զարմանան մանաւանդ տեսնելով որ Թագուհւոյն Նախարարապետը կը միանայ այն զսպողական միջոցներուն որոց նպատակն է անգործութեան դատապարտել զՅունաստան։

Յունաստանի ծովային զօրութիւնք աւելցած են նոր մարտանաւուց գնմամբ որք քանի մ'օրէն Սալամինի նաւարանը կ'ապաստանին ուր պիտի սպառազինուին։ Ցամաքային զօրութեանց գալով, պատերազմական նախարարն ի զէն կոչեր է ռէզէրվի զօրաց երկրորդ մասն որոյ գործօն բանակին մէջ մտնելն արգիլուած էր Խորհրդարանին որոշմամբ։ Միանգամայն ամեն միջոցներ ձեռք առնուած են պահեստի զօրաց մնացեալ մասերն ալ ի զէն կոչելու, երբ հաստատուի թէ Տէրութիւնք մերժած են Հելլէնական կառավարութեան բոլոր պահանջումները։

Փարիզի Թան լրագիրը վերջերս Հանեայէն քանի մը թղթակցութիւններ հրատարակած էր որք յանիրաւի վերագրուած էին տեղւոյն Ֆրանս. հիւպատոսի Պ. Քուլթուլիի. այդ թղթակցութիւնք տարակոյսի ներքեւ կը ձգէին Կրէտէաբնակ յունաց զգացումներն հանդէպ Յունաստանի։ Պ. Քուլթուլի յայտարարած է թէ ինք չէ հեղինակն այդ թղթակցութեանց որք խոր տպաւորութիւն ըրած են Քանտիոյ քրիստոնեայ ժողովրդեան վրայ։

Ասոր վրայ Հանեայի Քրիստոնեայք եկեղեցւոյ մը մէջ հաւաքուելով, հետեւեալ որոշումը քուէարկած են.

«Հանեայի քրիստոնեայ ժողովուրդը կը բողոքէ Կրէտէի նկատմամբ Թանի մէջ հրատարակեալ յօդուածոց դէմ. արդար ցասմամբ կը նշաւակէ այդ յօդուածոց հեղինակն որ խեղաթիւրած է քրիստոնէից զգացումներն և երկրին զինուորական և քաղաքական պատմութիւնը, տասն անդամէ յանձնախումբ մը կ'ընտրէ պաշտօն տալով նմա բանակցիլ Թանի այդ յօդուածոց վրայ և օրինաւոր գոհացում պահանջել»։

Ըստ վերջին լրոյ, Կրէտէի իշխանութիւնք հրաման հաներ են ձերբակալել այս ցոյցի հեղինակները։

Հինգշաբթի իրիկուն Կրէտէէն առնուած մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ Էփոքէ, կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ կղզւոյն մէջ և թէ ո՛ր և է օտար մարտանաւ տեսնուած չէ Սուտայի նաւահանգստին առջեւ։

Սելանիկէն Փարիզեան լրագրի մը ուղղեալ նամակէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.

Ծովու ճանբով երթեւեկութիւնք և զօրաց շարժումն, որք մինչեւ մօտ ժամանակներս անընդհատ կը հասնէին Փոքր-Ասիայէն, տկարացած կ'երեւի։ Սելանիկ քաղաքն ալ մեծապէս կորոյս իւր զինուորական ոգեւորութիւնն, որուն վարժած չէր, վասնզի գործօն դեր մը կատարելու կոչուած բոլոր զօրագունդք քանի որ ցամաք կելնէին, մէկ կողմէ կը ղրկուէին դէպ ի Էլասոնա (Թուրքօ-հելլէնական սահմանագլուխ Պուլկարիոյ) և յՈւսքիւպ՝ գլխաւոր քաղաք համանուն գաւառակին, մերձ ի սահմանս Սերպիոյ։

Այժմ, այն 75 կամ 80,000 զօրքերն որք շարուած են յունական սահմանագլխոյն երկայնութեամբ, Ողիմպոս լերան և Արթայի ծոցին միջեւ, եօթ շրջանակներու են բաժնուած, որք կը պարունակեն մեծ մասամբ քաջամարտիկ և վարժ զինուորներ։ Ճումայի զօրաբանակն ալ կը բաղկանայ չորս շրջանակներէ որք առաջին զօրաբանակէն վար չեն մնար։ Ասոնց ընդհանուր հրամանատարութիւնն յանձնուեցաւ հանրածանօթ զօրավարի մ՝ Հասան փաշայի։ Երրորդ զօրաբանակն որ կը կոչուի Վերին Ալպանիոյ, միշտ առնուազն 80,000 հոգի ունի պատրաստ։

Հետեւաբար այս զօրութեանց ամբողջութիւնը կը հասնի 220,000 հոգւոյ, առանց հաշուելու Ադրիանուպոլսոյ և Սելանիկի պահեստի զօրաբանակները։

Հելլէնական կառավարութիւնն որոշած է վերահաստատել օտար տէրութեանց քով իւր դեսպանութիւնները զորս Պ. Տէլիեանի ջնջած էր խնայողութեան համար։ Հետեւաբար, Պատրասի երեսփոխան Պ. Ռիզաքի ի Հռոմ կը ղրկուի իբր դեսպան, Լոնտրայի գործակատար Պ. Կեննատիոս՝ ի Պուքրէշ, Պ. Նիքօլա Տէլիեանի՝ նախորդ դեսպան Պելկրատի, ի Փարիզ և Պ. Մէլէթօպուլօս նախորդ դեսպան Հռոմի, ի Լոնտոն։

Հելլէնական խորհրդարանը 20,525,937 ֆրանքի վարկ մը քուէարկած է պատերազմական նախարարութեան և 996,174 ֆրանք ծովային նախարարութեան համար, ներկայ յունվար ամսոյ ծախուց յատկացեալ։ Այս գումարներ պիտի առնուին 1886 տարւոյ արտասովոր նըմուացեցէն, որ օրինաց զօրութիւն ունի յունվար 1էն ըսկսեալ։ Պրիւսէլէն կը հեռագրեն թէ 100,000 կանգուն չուխայ յանձնարարուած է տեղւոյն մէկ գործարանին, հելլէնական բանակին համազգեստուց համար։ Ապրանքը պիտի յանձնուի մարտի վերջ։

Աֆֆէնիէր զբօսանաւը ծովակալ Քանարիսի տրամադրութեան ներքեւ դրուած է և մարտանաւու պիտի փոխարկուի։

Հելլէնական խորհրդարանի նախորդ անդամներէն Պ. Ֆիլոմէօն՝ որ, մեծ Տէրութեանց դեսպաններուն յիշատակագիր մը ներկայացնելու համար մայրաքաղաքս եկած և լաւ ընդունելութիւն գտած չէր, մեկնեցաւ երէկ Թրիէսթէի թղթատար շոգենաւով։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Օսմ. Կայս. Պանքայի հաշուակալ քննիչ Պ. Ֆրետէրիք Սմայթի ծառայութիւնները բարեհաճեցաւ երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել նմա։

Պ. Սմայթ ունի արդէն երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան։

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Լազիստանի քաղաքային բժիշկ Տօքթ. Եղիազար էֆէնտի Երանոսեանի։

Գեղարուեստից չքանշան տրուեցաւ կայսերական պալատան լուսանկարիչ Քարկօբուլօ Վասիլաքի էֆէնտիի։

ԽՆԴԻՐ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄԱՆՑ Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Տեղական ֆրանսերէն թերթ մը Մէմորիալ Տիփլոմաթիքէն կը քաղէ հետեւեալ տեղեկութիւնները.

«Լոնտոնի Դահլիճը՝ Թուրքիոյ ասիական սահմանաց նկատմամբ 1878 յունիս 4ին կնքեալ անգլօ-թրքական դաշնագրոյն զօրութեամբ՝ բարեկամաբար յիշեցուցած է Ռուսիոյ, թէ Փոքր-Ասիոյ բարենորոգմանց խնդիրն Անգլիոյ և Բ. Դրան իրաւասութեան կը պատկանի, և հետեւաբար այդ երկու պետութեանց միայն անկ է պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուլ հարկ դատուած բարենորոգմանց գործադրութեան համար. այս գործադրութիւն պէտք է տեղի ունենայ ի պատեհ ժամու, յորում գործադրուին նաեւ Թուրքիոյ միւս գաւառաց համար քննուելու վրայ եղող բարենորոգմունք։

«Թագուհւոյն կառավարութիւնն այս մասին ընդարձակ տեղեկութիւններ առած է օսմ. կառավարութենէն որ իրեն պարտք կը համարի Տէրութիւններն այժմէն զգուշացնել չափազանցեալ, սուտ կամ անկատար տեղեկագրոց դէմ որք կը շրջին յիշեալ գաւառաց կացութեան նկատմամբ։

Պ. Պլէյխրէօտէրի որդին նախընթաց օր Պէրլինէն մայրաքաղաքս եկաւ, օսմ. Րէժիի վարչութեան անդամոց հետ խորհրդակցելու համար ընկերութեան գործոց վրայ։

Դարդանելի ֆրանսական փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Սէլէսթէն Գապանէլ։

Սերպ կառավարութիւնն հարցուցած լինելով թէ օսմանեան և պուլկար պատուիրակք՝ Մաճիտ փաշա և Պ. Կէչօֆ իրարմէ անկա՞խ պիտի լինին, մին իւր հրահանգներն ընդունելով Կ. Պոլսէն և միւսը Սոֆիայէն, և թէ պուլկար պատուիրակն արդեօք պիտի ներկայացնէ Պէրլինի Դաշնագրով հաստատեալ Պուլկարիա՞ն թէ Մեծ Պուլկարիան, Բ. Դուռը պատասխանած է թէ բանակցութեանց կատարման համար հրահանգները պիտի տրուին մի միայն օսմ. կառավարութեան կողմէ։

Սերպիա նախապէս ևս հարցուցած լինելով թէ երկու պատուիրակք մէ՞կ թէ երկու ձայն պիտի ունենան վիճաբանութեանց մէջ, Բ. Դուռը պատասխանած է թէ օսմ. պատուիրակին ձայնը նախապատուութիւն պիտի ունենայ։

Պուլկար իշխանապետութեան հրամանաւ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ սահմանագլխոց վրայ ուղեւորաց երթեւեկութիւնն արգիլուեր է։

Պ. Րօպէրթ Ասթըն՝ մեծահարուստ անգլիացին՝ իւր Մէնէլա անուն զբօսանաւով մայրաքաղաքս հասած է, ընկերակցութեամբ մի քանի երեւելի բարեկամաց։

Մէնէլան Պոլսոյ նաւահանգիստը մտնելուն, ծովակալ Հօպարթ փաշա, ինչպէս նաեւ նաւահանգստի վերատեսչութեան թարգման Եօրկիատէս էֆէնտի՝ ի դիմաց Տիլավէր փաշայի՝ շոգենաւ երթալով, բարի գալուստ մաղթեցին անգլիացի ուղեւորներուն։

Կըսուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը մտադիր է իւր ծախիւք Ֆրանսերէն լեզուի ուսուցիչներ կարգել Կ. Պոլսոյ յունական վարժարանաց մէջ։ Ֆար տը Մաքէտուան լրագիրն այս առթիւ կիմանայ թէ Սելանիկի Ֆրանսական հիւպատոսին առաջարկութեամբ, Ֆրանսերէն ուսուցչուհի մը պիտի ղրկուի տեղւոյն յունաց իգական վարժարանն։

Հայտար փաշայի ծովեզրը նոր պահականոցի մը հիմերը դրուած ատեն հողակոյտին մէջ երկու մարդու գլխակներ գտնուած են. նոյնպէս այդ կողմերը նոր շինուած տանց հիմունքը դրուած ատեն մարդկային ոսկորներ երեւան ելած են։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
18 Յունվար

ՎԷՊ. Ապուշը. Ա. ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ
ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Լրագիր եւ Օրագրութիւն. Մ. Ն. ՆՈՐԻԿԵԱՆ
ԸՆԿ. ԽՆԴԻՐՆԵՐ. Արթնութեան ժամու մը արդիւնքը. ԵԱՆՔԻՆ
ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ. Հանդիպումն (Յիշատակ Վենետիկոյ). Վ. ՍԸՎԱՃԵԱՆ
» Ուխտադրուժն (Գաւառ. բանաստեղծ.) Գ. Ս. ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ
ԺՈՂՈՎՐԴ. ԶՐՈՅՑՆԵՐ. Ճակատագիր. Հաւաքեց Յ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
ԶԱՆԱԶԱՆՔ. Հայերն և իրենց լեզուն. Յ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
» Յիշատակ մը Գորչակով իշխանէն. (ՆՈՐ-ԴԱՐ)
ՄԱՍԻՍԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ. Առաջարկեալ խնդիրք — Խնդիր թիւ 12. — Լուծումն թիւ 9 խնդրոյ.
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. Յունաստանի շարժումը.
ՔԱՂՈՒԱԾ ՇԱԲ. ԼՐՈՑ. Արտաքին, Ներքին, Ազգային

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԿՈՒՄ ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊՐԻԻ

Լոնտոն, 29 յունվար

Թագուհին ընդունեց Սալզպրիի նախարարութեան հրաժարականը։

ՊՈՐՍԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 17 յունվար

ԸՆԴԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

առժ. Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	....	110 3/4
3 » » » (վճարնի)	....	110 3/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	....	22 82 1/2
3 » » » (վճարնի)	....	22 90

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. [illegible] Գ. կ.		16 6
Ցորեկային գոցուելէն վերջը	»	16 4
Բորսայի մէջ	»	15 36
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16 1
Բարձրագոյն գին	»	16 2
Նուազագոյն »	»	16 1
Կէս օրին	»	16 1
Փոխառութիւն 1858) 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	25 30
» 1860) 1863) 1872)	B. » [illegible]	16 10
» 1865) 1869) 1873)	C. » Գ. [illegible]	16 1

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	71 5
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.	71
Կէս օրին	71

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լր.		3 30
Քրէտի Ժէնէրալ	»	»	Օսմ. »	5 35
Պանք տը Գօնս.	»	»	»	3 17
Սօս. Շանժ է վալէօր...	»	»	»	3 10
Թրամուէյ	»	»	»	282 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի			Ֆր.	37 75
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ			»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի			»	48

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	...	100
20 ֆրանքնոց	»	...	87 28
Անգլիական ոսկի	»	...	110 08
Յօլ իմփէրիալ	»	...	90 10
Քրիմիգ	»	...	51 15
Դուլլի թղթադրամ	»	...	9 12
» արծաթ	»	...	89
Ֆիօրին	»	...	8 30
Մէճ. արծ. (առքը.)	»	...	107 39
Վեցնոց	»	...	102 30
Հինգնոց	»	...	102 20

Մեթալիք	»	98
Գլխեձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 29 Յունուար, ժամ 5 վայր. 15 երկվ.	
Անգլ. քոնսոլիտէ	100 3/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 13/16
» » » գոցուեցաւ	14 7/16
» » » Ա.	26
» » » Բ.	16 1/8
» » » Գ.	14 1/2
Օթոման 1871	66 3/4
փոխառութիւն 1877	79 1/4
Պանք Օթոման	9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	96 5/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	63 7/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	87 7/8
Տայրա Սանիէ	62
Տոմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	88
Հնդկական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 386
Վիեննա, 29 Յունուար, ժամ 4 երկվ.	
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 80
Օսմանեան երկաթուղի	17
Բարիզ, 29 Յունուար, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 70
» » 3 0/0	81 70
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 82 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 80
» » Սէրի Բ.	16
» » » Գ.	14 80
Օսմանեան երկաթուղի	35 75
» Րէժիի բաժնեթուղթը	— —
Պանք Օթոման	500
Գրէտի Լիոնէ	518 75
» Ֆօնսիէ	1335
Բաժնետամս Լիոնի	1262 50
Սուէզի ջրանցք	2185
Ռուսական 5 0/0 1877ի	99 3/4
Իտալական Ռանթ	97 75
Եգիպտական միացեալ	323 75
Սպանիական (արտաքին)	55 3/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	366 25
5 0/0 Հելլենական	262 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 19

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 29 Յունուար, ժ. 10 վ. 30 երկվ.	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 67 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ	14 82 1/2
Եգիպտական	322 50

ԲԵԴՐՍՊՈՒՐԿԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Մեր յատուկ Թղթակցէն)

Կայսերական Գիտութեանց Ճեմարանի դեկտեմբերի 29ի կիւրակէ օրուայ հանդիսաւոր նիստում նոր անդամների ընտրութիւններ եղան. ընտրուած պատուաւոր անդամներին առաջինն է Ն. Բարձրութիւն ժառանգ Աւստրիոյ գահի Էրցհերցոկ Ռուդոլֆ։ Գիտութեանց ճիւղերի անդամ-թղթակիցներ ևս ընտրուեցան. Արեւելեան գրականական բաժնում ի թիւս այլոց ընտրուեց և մեր հայրենակից Քերովբէ Պետրոսեան Պատկանեանց, Պետերբուրգի համալսարանի ուսուցչապետ։

Լրագիրներից տեղեկանում ենք, որ Օտեսայում պատերազմական դատարանը մահուան է դատապարտել (կախելով) Թիֆլիսաբնակ երիտասարդ Մանուչարեանցին, Բեդրսպուրկի համալսարանի նախկին ուսանողին, քաղաքական գործերի մէջ մեղադրուելու պատճառաւ։

Մոտերս գաղտնի ոստիկանութիւնն ձերբակալեց մի Վրացի ուսանող։

Արժ. Ազիզեանց քահանան Թիֆլիսից եկել է այստեղ սեպհական գործով, այն է Հնդկաբնակ Հայերից 3 1/2 միլիոն ռուբլի թողած ժառանգութիւնը ձեռք ձգելու համար։ Ասում են Արժ. քահանան իսկական ժառանգ է ներկայանում, որը ապացուցվում է իւր մօտ գտնուած 42 վաւերացրած վկայականներով։

Պետերբուրգի եկեղեցում գտնուած երեք փակ արկղները, որոնց մէջ ամբողջ տարուայ ընթացքում ողորմութիւն, գանձանակ է ժողովուել, այս արդիւնքը տուեց. յօգուտ ճեմարանի 33 ռուբլի 36 կոպէկ, աղքատների 42 ռ. 74 կոպէկ, յօգուտ եկեղեցւոյն 40 ռ. 75 կոպէկ։

Այս օրերս Փարիզից գրած մի նամակից տեղեկանում ենք, որ այնտեղի հայկական աղօթատեղին-մատուռը ընդմիշտ փակուել է։ Այն շինութիւնը, որ հայկական աղօթատեղին էր, գնել է կոմս Շամբորը, հայկական աղօթատեղին էլ դարձրել է իրեն համար տնական աղօթատեղի։

Նոյն նամակից տեղեկանում ենք, որ Փարիզի հայ ուսանողների թիւը 40 հոգիի է հասնում։

1883 տարուայ ընթացքում Ռուսիայում տպուած են 12,156 հեղինակութիւններ, 13,047 հատորից բաղկացած։

Սառուցի վրայ սահիլը, չմշկելը, մինչեւ այն աստիճան տեղւոյս հասարակութեան համար զուարճութիւններից ամենակենսականն է դարձել, որ մամուլն էլ մէկ մէկ զբաղվում է այս խնդրով, և ըստ դէպքին հսկողութիւն պահանջում, քանի որ չմշկելու պատրուակի ներքեւ մի քանի ազեղ երեւոյթներ էլ են տեղի ունենում։ Ամսոյս 5 թուով Նովօէ Վրէմա թերթը ահա՛ ինչ է գրում (կատակի ձեւով).

«Չմշկելու տեղերում կենդանութիւն և սիրահարական ռոմաններ է նկատվում. այս ինչ այն ինչ ջրանցքներում սակայն այնքան շատ չեն, ըստ որում չմշկելու տեղերը բաւականին բացարձակ են ժողովրդի աչքի առաջ. իսկ այդ հիման վերայ գիտէ՛ք, շատ անյարմար են. սակայն Իւսուպեան այգում, որքան ինձ յաջողուեց տեսնել և լսել, հը՛մ, երկիւղ մի կրէք, ոչ ոքի գաղտնիքները ես պատմելու միտք չունիմ. կ'ասեմ միայն այն մարդկանց, որոնց կանայքը այնքան հրապուրուած, այնքան յափշտակուած են չմշկելու. ականջներդ պարոննե՛ր, սուր պահեցէ՛ք. Caveant consules. (*) Իւսուպեան այգում չմշկելը շատ յարմար ու գեղեցիկ է։ Այստեղ, անտարակոյս, Բեդրսպուրկի ամենալաւ չմշկելու տեղըն է, գլխաւորապէս սկսեալ այն ժամանակից, երբ Անգլիացւոց չմշկելու տեղը Նեւայի վրայէն ի վաղուց հետէ անհետացել է։

«Երկու անգամ շաբաթը այգում նուագում է պատերազմական երաժշտութիւնն. երեկոյեան վառվում են բազմագոյն լապտերներ, հանդիսաւոր օրերում ելեքտրական լոյս, այնուհետեւ չմշկելը ու տեղը շատ յարմար (ով ականջ ունի թող լսէ) ճանապարհների, մասերի է բաժանած։

«Բացի մեծ կենտրոնական, այսպէս ասած, վազելու հրապարակից, փայտեայ խաչերի հանդէպ կան եւս շրջապատ փոքրիկ կղզիներ, ամենագեղեցիկ գաղտնի և անցած ոլորապտոյտ ճանապարհներ, ծակ ու ծուկեր, կասկածոտ հայեացքներից ծածկուած և ուր սիրող զոյգերը կարող են համարձակ մենչել, որքան ցանկանան, առանց երկիւղ կրելու, հոգս տանելու ծածկուել կամ յանկարծակի բռնուելու։

«Չմշկող հասարակութիւնն շատ ընտիրն է, համարեա ընտրելագոյնն։ Կասկածաւոր տարրեր այնտեղ չեն թողնում. այդտեղ չմշկելու համար առանց անդամների յանձնարարութեանն անկարելի է. իսկ անդամները այդ դէպքում խիստ ընտրող են և լաւ է որ ընտրող են (նրբաքննին). ապա մի թէ մեզ մօտ քիչ են փաղաքաւս չքանում, անհետանում կամ սաերջանում, հըրեշտում և ժողովներ և հասարակութիւններ, շնորհիւ միայն անընտրողութիւնից, անխորութիւնից, շնորհիւ այս ժողովների միանգամայն աւելորդ հասարակական մասչելութիւնից։

«Չմշկող հասարակութիւնը բաժանվում է երկու խմբի, սակայն ամենեւին միմեանց դէմ թշնամութիւն չունեցող. Առաջին խմբում մասնակցում են կին մարդիկ, գլխաւորապէս տիկնայք, որքան ինձ յաջողուեց նկատել, Երկրորդում միայն այր մարդիկ. այս վերջին խումբն անուանվում է «Չմշկող կատաղի ընկերութիւն» որի ամեն մի անդամները մի տեսակ վեստալկաներ են (ողջախոհ կանայք) սահուն ճանապարհի վրայ. սոքա բոլորն էլ համարեա իրենց գործին հմուտ արուեստաւորներ են, տարիալի որսորդներ (սպորտսմէն) որոնք իրենց գործին նուիրվում և յափշտակութեամբ և սիրով։ Սոքա յոյժ նախանձոտ լինելով, կողմնակի խառնուրդներ չեն թողնում չմշկելու։

«Չմշկող ընկերութիւնն» արգելում է իւր անդամներին կանանց հետ չմշկելու. կանանց հետ ինչ չմշկել. եթէ ով և իցէ այս դաժան չմշկողներից թուլանում է, յափշտակվում եւ գէթ միանգամ հոլանտական փայլով չմշկում կնոջ հետ, բանը վերջացած է. նա այլ եւս դադարում է «Չմշկող ընկերութեան» անդամակցութիւնից։

«Ինձ պատմում էին, որ այս սառցային Պուրիտաններին (խիստ կարգապահների) թիւը, սահող, բայց ոչ վայր ընկնող, օրէ ցօր սակաւանում է, աւելի ուղիղն ասած, լաւ, գեղեցիկ աչքերի ամեն մի նետուածքից (հրացանի արձակումից). այսպիսով մէկը միւսից յետեւից անցնում են տիկնանց կողմն և ինչպէս ասում են, բնաւ չեն գանգատվում։

«Սառուցի վրայ սահիլը լաւ բան է, գլխաւորապէս նա անհրաժեշտ է Պետերբուրգում, ուր այնքան մարդիկ նստկան կեանք են վարում. չմշկէ՛ք սառուցի վրայ, ով և լինէք, թէ կուզ աստիճանաւոր, գրագէտ, հաշուապահ, գործակատար, դուք զուարթ և առողջ կը լինիք, բացի այն գլխաւորապէս ուրախ կը լինիք։»

Տեղւոյս ռուս Նովօստի մեծ թերթն որ ազատամիտ կուսակցութեան գլխաւոր օրկանն է համարվում, յունուարի մէկից սկսեր է դուրս գալ յոյժ մեծ դիրքով. Այդ թերթի առելով, դա իւր մեծ դիրքով աշխարհիս ամենամեծ թերթն է այժմ Նովօստի, խմբագրվում հրատարակվում է Նոտովիչ ռուս հրապարակախօսից. Գ. Նոտովիչը հրէական ծագումն է, սորա պատճառաւ է որ տեղւոյս մի այլ ազդեցիկ ռուս թերթը Նովօէ Վրէմա՝ Նովօստին հրէական թերթ է համարում։

Գ. Նոտովիչի թերթում գրում, աշխատակցում են այժմեան ռուս գրագէտներից շատ յայտնի անձնաւորութիւններ, գիտութեան զանազան ճիւղերին վերաբերեալ։ Անցեալ տարի բաժանորդների թիւը 17,000 հազար էր, չհաշուելով հատով ծախուածները, որոնք 2000 բաժանորդ կը տան տարուայ ընթացքում. Նովօստին դուրս է գալիս երկու հրատարակութեամբ՝ մեծ և փոքր։

Այդ թերթի յունուար 8 թուահամարում զետեղուած է մեր հայրենակից հանճարեղ նկարիչ (ծովանկար) Այվազովսկու կենսագրութիւնը մանրամասնօրէն, նորա վերջին երկու տարուան նկարած պատկերահանդէսի բացման պատճառաւ տեղւոյս «Գեղարուեստական Ճեմարանում»։

Այս տարի Այվազովսկու արուեստական գործունէութեան 50 ամեայ տարեդարձն է. այդ կենսագրութիւնից երեւում է որ մեր հայրենակից հանճարեղ նկարիչը ծնանել է 1817 թուին, Յուլիսի 13ին, Թէոդոսիայում։ Առաջին անգամ ենք տեսնում տպուած ռուս մամուլում, որ Այվազովսկին հայ վաճառականի որդի է։

1848 թուին պսակուել է գեղեցկուհի օրիորդ անգլուհի Գրիսի վրայ. 1863ին Էջմիածնական Սինոդի կարգադրութեամբ բաժնուել է կնոջ հետ, իսկ 1884ին նորէն պսակուել է այրի Տիկին Սարգսեանցի վրայ. իւր կեանքում 4000 պատկերներ է նկարած։

Ամսոյս 5ին վերադառնալով արտասահմանից, Այվազովսկին երեկոյեան շտապել էր ներկայ գտնուելու եկեղեցին, Ծննդեան և Մկրտութեան ճրագալոյցին։

Պետերբուրգի հիւանդանոցների մէկում Սօսնիցկայեա անունով մի պառաւ կին կայ որ 128 տարեկան է. 1818էն ի վեր այդ պառաւը հիւանդանոցում է իւր օրերն անցնում։

---

[*] «Թող զգուշանան հիւպատոսները», հին հռովմէական կեանքից առած։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ
« ԱՐԵՒԵԼՔ Ի»

ՌՈՍԹԸՆ, 4 յունվար 1886

Ցարտաքուստ Միացեալ Նահանգաց չկայ ուրիշ երկիր մը, կը կարծեմք մեք, ուր երկու հակառակ կուսակցութեանց ամենաառաջնակարգ անդամք միեւնոյն սրահի մէջ և միեւնոյն սեղանի շուրջը բազմելով, իւրեանց քաղաքական սկզբունքները կամ տնտեսագիտական վարդապետութիւնները կարդան, և մին միւսին պատասխանելով պարզեն, վիճեն և տրամաբանեն։

Ամերիկայի քաղաքագիտաց մեծ մասը, գիտութենէ զուրկ յանդուգն և ոչ պատասխանատու անձինք են, բայց կան ասոնց մէջ մասնաւոր քաղաքագէտք, որոնց ճառերը և կամ ատենախօսութիւնները լսել, կարդալ և խորհրդածել ու չզմայլիլ անկարելի է. Նոցա լուրջ դիտողութիւնները շատ անգամ դաս մ'են ժողովրդեան, և ի շնորհս նոցին գուցէ ազգային կարեւոր ձեռնարկներ յաջող ելք կ'ունենան։ Ազգին, իշխանութեան, գրականութեան և քաղաքական աշխարհի առջեւ բարձր համարում ունեցող բազմաթիւ երեւելի անձինք հրաւիրուած էին մէկ քանի օր առաջ ի Պոսթօն, ուր վաճառականաց տարեկան կաճառի յատուկ սեղանի շուրջը բազմելով, որուն խնդրոց վերայ պիտի խօսէին. վաճառականք՝ իւրեանց փափաքները պիտի յայտնէին, քաղաքագէտք՝ նոցա դարմանները պիտի առաջարկէին։ Բոլոր հանդիսականք զատ զատ և անհատապէս կարծիք ու խորհուրդ ունենալ կը թուէին, թէեւ ոսի արդիւք մը չեղաւ որ ատոնք պարզուէին, դէր և դէմ խօսելով, երկուստեք եւս քաղաքավարական շրջանէն դուրս չելնելով, և այս կերպիւ այն աստիճան օգտակար և շահաւոր խորհուրդներ լոյս տեսան որ ազգը պէտք է իրաւամբ հրճուի և ուրախ ըլլայ։ Պոսթօնի վաճառականներու ներկայացուցիչք երեք հարիւր վեց էին հանդէսին մէջ, և ատոնց ներկայացուցած հարստութեան գումարն էր եօթը հարիւր միլիոն տոլար։ Հրաւիրելոց մէջ թէ Ծերակոյտի և թէ Երեսփոխանական ժողովոյ անդամներէ ամենէ նշանաւորները անձամբ պատասխանած էին հրաւէրին, որոնք քաղաքականապէս երկու հակառակ կուսակցութեանց բաժնուելէ զատ տնտեսական տեսակէտով ալ ոմանք պաշտպան դրութեան և ոմանք ազատ վաճառականութեան ջատագով էին. բնականաբար կային նաեւս յառաջդիմականք և յետադիմականք, որոնց պաշտպանած դրութիւններ այնչափ անհաշտելի էին որչափ որ եղած է միշտ ծերութիւնը երիտասարդութեան հետ։ Սոյն պատկառելի ժողովոյն մէջ տեղի ունեցած վիճաբանութեանց տաք միջոցին երեսփոխաններէ մին հետեւեալ թուանշանները տուած է աշխարհի, իբրեւ ապացոյց երկրին հարստութեան զոր բաղդատելով Պոսթօնի վաճառականաց հարստութեան հետ մարդ կը շուարի թէ միթէ հազար ու մէկ գիշերներու առասպե՞լը կը կարդայ, թէ իրողութիւն մ'է այն։ «Յիսուն և հինգ միլիոն ազատ քաղաքացոց անշարժ ստացուածք, կ'ըսէ, քառասուն երկու հազար միլիար տոլարի վերայ տուրք կը վճարեն, իսկ սոցա անձնական գոյքերու վերայ վճարած տուրքը տարեկան հինգ միլիար տոլար է։ Անգլիացոց հետ տարին հինգ հարիւր, Գաղիացոց հետ երկու հարիւր, Գերմանացոց հետ հարիւր քսան, Ռուսաստանի հետ հարիւր ութսուն, Չինաստանի հետ չորս հարիւր և հարաւային Ամերիկայի հետ մեր տարեկան առեւտուրը հազար երկու հարիւր ութսուն միլիոն տոլար է։ Երկրին մէջ կան ընդ ամենը յիսուն միլիոն խոզ, երեք ու կէս միլիոն արջառ, տասն և հինգ միլիոն ոչխար, և մէկուկէս միլիոն ձի, որոնց արժողութիւնն է հինգ միլիար տոլար։ Երկրին զանազան մասերու մէջ մինչեւ ցարդ գիտցուած հանքերու արտադրած ոսկին, արծաթը, երկաթը և ածուխը, քարիւղը և բամպակը, ցորենը և գետնախնձորը կամ ասոնց արժողութիւնը եթէ հաշուի առնեմք անանկ ահագին գումար մը կ'ունենամք զոր ըմբռնելու համար ներեցէք ինձ ըսել թէ կարող եմք կանխիկ դրամ վճարելով մէկ երկու մեծ տէրութիւններ ծախու առնելու...»։ Պօրթուայն և չէրի կոչուած գինիներու ազդեցութեան ներքեւ կ'արդարանայ անշուշտ սոյնօրինակ չափազանցութիւններ, մանաւանդ երբ ի նկատ առնուի թէ Ամերիկացիք աննկարինն սիրահար են չափազանցութեանց. ինչ որ կը յուզէ, ինչ որ կը վառէ և ինչ որ անկարելի կ'երեւնայ մարդկային երեւակայութեան, սոքա իբրեւ լուրջ էութիւնք կը խօսուին և կը հրատարակուին։ Այսու ամենայնիւ անկողմնակալ ոգւով եթէ քննեմք, այնչափ հեռի չեն նոքա ճշմարտութենէ, գէթ առ երեւոյթս, կատարելապէս ճշմարտութեան հասնիլ անկարելի ըլլալուն պատճառաւ։ Բայց կայ կէտ մը որուն վերայ մասնաւոր ուշադրութիւն հրաւիրել կ'ուզեմք մեք. այն է, ինչպէս որ ատենախօսներէն մին ըսաւ, «Պոսթօնի վաճառականաց վարկը բարձր պահելու համար ի գործ դրուած երկայրի մեթոտը, մարդասիրութիւն եւ առողջութիւն։ Եթէ առաջինը յաջողեցաւ, բարի. Պոսթօնցի վաճառականը հայրենասէր քրիստոնեայ մը պիտի դտնես. իսկ եթէ մարդասիրութեան քօղին ներքեւ ժողովուրդէն դրամ կորզել անկարելի է, յայնժամ Պոսթօնի միլիոնատէրը կ'ըլլայ ամենաստորին էակ մը, առանց խղճի և առանց սկզբունքի»։ Ատենախօսի այս վերջին վճիռը արտասանած միջոցին բուռն ծափահարութիւն տեղի կ'ունենայ ժողովոյն մէջ, որով ցոյց կուտան անգամ մ'եւս թէ Պոսթօնի վաճառականք՝ ինչ որ ալ ըլլան իւրեանց առեւտրական կենաց մէջ, հրապարակային նախատանաց համբերելու քաջութիւնը և վեհանձնութիւնը ունին։ (Ի՜նչ բարձր դաս մը կայ հոս մերազնեից համար, ի մասնաւորի անոնց որք ամենափոքր ակնարկի մ'իսկ խոշորացոյցով կը նային ու կը զայրանան...։) Վաճառականաց տարեկան կաճառը Պոսթօնի ամենէ հոյակապ Վէնտօմ կոչուած պանդոկին մէջ տեղի ունեցաւ, ուր ազգային երեսփոխանք և քաղաքային երեւելի վաճառականք թէ՛ նախ քան զճաշ և թէ՛ վերջը զոյգ զոյգ կը ճեմէին, ընկեր ընտրելով միշտ իւր կուսակցութեան և կամ վարդապետութեան հակառակորդ մը, անանկ որ, կ'ըսէ լրագիր մը, «Գօղ և Գաւանի պատմութիւնը կը յիշեցնէին դիտողին»։ Վերջապէս Պոսթօն քաղաքի պատմութեան մէջ նմանը չտեսնուած ժողով մ'էր այս և շատեր կ'ակնկալեն թէ կարծեաց փոխանակութեանց առթիւ երկրին և ժողովրդեան օգտակար տնօրէնութիւնք պիտի լսուին վաղ ընդ փոյթ, թէեւ մեք մեր մասին այդչափ լաւատես չեմք։ Մէկ քանի խօսք ևս հանդիսի ծախսերու մասին և վերջացնեմք։

Վաճառականներէ բաղկացեալ մասնաժողով մը Վանտօմի պանդոկապետին հետ սակարկութիւն լրած էր եօթը հարիւր անձանց ճաշ և անկողին պատրաստել։ Ճաշերու առաջինը պիտի բաղկանար տասն և ութ տեսակ կերակուրէ, ինը տեսակ անուշեղէնէ և վեց տեսակ ընտիր ըմպելիքէ, զանազան տեսակ թարմ և չոր պտուղներ անսահման պիտի ըլլային. այս ճաշի համար մասնաժողովը պիտի վճարէր չորս հազար երեք հարիւր տոլար։ Երկրորդ ճաշը այնչափ փառաւոր չպիտի ըլլար, ուստի և միայն հազար երկու հարիւր տոլար որոշուած էր։ Վերջապէս քսան և չորս ժամու մէջ կարելի եղած բոլոր ծախսերու համար վճարած են [illegible] տոլար, կամ երկու հազար հինգ հարիւրի չափ անգլիական ոսկի։ Սոյն ահագին դրամը, այնչափ քիչ ժամանակի մէջ ի զուր չվատնեց Պոսթօնի վաճառականը. ասի միշտ յիշէ՛, ընթերցո՛ղ, և օր մը գուցէ նորէն տեսնուիմք և պատմեմ քեզ թէ այն գումարի հայաբաղդատականը ինչ միջոցաւ խլեցին ժողովուրդէն, երբ հայրենասէր քրիստոնեա՞յ թէ ամենաստոր էակ մ'ըլլալու որոշմանօք...։ Այսօր միայն մէկ օրինակ մը տամք և վերջացնեմք։ Յայտնի է թէ Միացեալ Նահանգաց Ֆլօրիտա նահանգը բազմաթիւ նարինջ կ'արտադրէ, որոնց կեղեւը փոքր ինչ կապուտագոյն է, մինչդեռ Եւրոպայէն աստ եկած նարինջներ բնական դեղնագոյն կեղեւ ունին։ Ֆլօրիտայի նարինջը հրապարակին վրայ եռապատիկ աւելի արժողութիւն ունի, քաղցր և ջրոտ ըլլալուն պատճառաւ, մինչդեռ Եւրոպայէն բերուած նարինջք այնչափ ազէկ չեն, հետեւաբար մին կը ծախուի հինգ սէնթ, միւսը կը ծախուի երկու սէնթ. տարբերութիւն ի մէջ երկու նարինջաց երեք սէնթ, զոր ժողովուրդէն կորզելու համար հետեւեալ հնարքը գտած է Պոսթօնի վաճառականներէ մին, որուն հարստութիւնը միլիոններ կը հաշուին։ Վաճառականը ամբողջ նաւու բեռը ծախու առնելով ցամաք կը հանէ և տեսակ մը կապտագոյն բաղադրութիւն մը սրսկելով նարինջներուն վրայ, Ֆլօրիտայի նարինջի կը վերածէ զանոնք և կը վաճառէ արժան համարձակ։ Ասի նենգութիւն չէ, Պոսթօնի լեզուաւ, այլ ճարպիկութիւն...։ Զարմանալու չէ ամենեւին եթէ աւելցնեմք թէ մեծապատիւ վաճառականը քաղաքին (Պոսթօն) համբաւաւոր եկեղեցիներէ միոյն սարկաւագն է, և իբրեւ սարկաւագ իւր պաշտօնն է [illegible] պտտցնել ժողովուրդին մէջ, որոնցմէ ոմանք երբեմն գաղտնի կերպով նարինջի մը կեղեւ կը նետեն եղեր իւր սկուտեղին մէջ, յիշեցնելու համար անշուշտ իւր խարդախութիւնը։ Յիշեալ պարոնը այս տարի հազար տոլար տուած է եկեղեցւոյն հետեւեալ ծանօթութիւններով. «Անցեալ տարի հազար տոլար վճարեցի և Տէրը ինձ մանչ զաւակ մը տուաւ, ինձ յաջորդ. ուստի այս տարի վերստին կուտամ նոյնչափ դրամ, վստահ ըլլալով թէ Տէրը զիս չպիտի մոռնայ, ինչպէս որ ես զինքը չեմ մոռցած...։»

Մ. ԹՈՓՃԱՆԵԼԵԱՆ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Նոր մոլութիւն մը.— Դիտուած է թէ ընկերային կամ քաղաքական ամեն մեծ տագնապի ժամանակ, յիմարութիւնն առանձին հանգամանք մը կ'առնուր։ 1871ի պատերազմին և Համայնավարութեան ժամանակ, յոյժ սովորական բան մ'էր արշաւանքի, հալածանաց, հրացանաձգութեան ևն յիմարութիւնը։ Խնդիրն ինքնին իսկ կը բացատրուի դիւրաւ։ Այժմ թուի թէ Գ. Բասդէօր յիմարութեան նոր ձեւ մ'ստեղծելու վրայ է, Պաստէօրօմանի, որ յառաջ կուգայ միքրոպի սոսկումէն։

Արդարեւ վերջերս Անգլիոյ մէջ դիտուած է մարդ մը որ բոլորովին խոհական կը թուի երբ կ'սկսի հետը խօսիլ. այլ քիչ մը վերջ, ամենուն հետ խոհեմաբար խօսակցելէ և վիճաբանելէ յետոյ, յանկարծ կ'սկսի խօսիլ իւր պացիլին վրայ։ Երբ իրեն հարցնես թէ ինչ ըսել կ'ուզէ, կը պատասխանէ թէ երկու տարիէ ի վեր պացիլ մը բոյն դրած է իւր արեան մէջ։ Օր մը երբ արեգակը կը ղինէր, կ'ըսէ, որոշակի տեսաւ որ պացիլն իւր աչաց մէջ մտաւ, և անտի արեան մէջ։ Ըսին իրեն թէ թերեւս արեան գնտակ մ'էր այն. այդ գաղափարն հաճոյ թուեցաւ իրեն, այլ միշտ կը խօսի արեան մէջ պտըտող պացիլին վրայ։— Հաւանական է որ ուրիշներ եւս բռնուած լինին նոյն մենամոլութենէն։

Մուկերէն կերուած.— Փարիզի մէջ ի գործ դրեալ զարմանալի արհեստներէն մին է մկանց որսորդութիւնը։ Մկանց որսորդն անթեթաբար կը հալածէ այդ կրծողներն որսական բարակներու միջոցաւ որք մասնաւորապէս վարժուած են այս գործին։ Մուկերը, վանդակի մը մէջ փակուելով, ապա կը ծախուին շանց դէմ կռուելու ի Մոնմարթր։

Վերջերս այդ որսորդներէն մին իւր տունը դարձած էր քառասուն չափ գերիներով։ Վանդակը մէկ անկիւն դրաւ և պառկեցաւ։ Հազիւ ժամ մ'ի վեր կը ննջէր երբ ընդոստ արթնցաւ ահռելի ցաւեր զգալով դէմքին, ձեռքերուն և մանաւանդ ոտներուն վրայ։ Իւր դրացիներն, որք արձակած ճիչերը լսելով վազած եկած էին, երբ սենեակ մտան, նուաղած գտան զայն, դէմքն և ձեռները մասամբ կրծուած և մարմինները խածուածներով ծածկուած։

Որսորդին վիճակն յուսահատական է։

Հալածանք ընդդէմ ծխախոտի.— Ալքոլէն յետոյ կարգն եկաւ ծխախոտին։

Ֆրանսական Ընկերութիւնն «ընդդէմ Ծխախոտի զեղծման», հետեւեալ ազդն հրատարակել տուած է իւր թերթին մէջ. «Բարեբաղդ ենք ծանուցանելով այժմէն թէ յառաջիկայ փետրուար 7 ին, մեր Թատրոնաց ամենէն նշանաւոր դերասանները Թիվոլի-Վօքսհալի մէջ պիտի տան թատերական հետաքրքիր ներկայացում մը, Նիքօտին բռնաւորը։ Խորհուրդ կուտանք ընտանեաց հարց և մարց իրենց զաւակները տանիլ այս ներկայացման, ուր ի յայտ պիտի տրուին՝ քստմնեցուցիչ կերպիւ՝ ծխախոտին գլխաւոր անպատեհութիւններն և վնասները։»

Պարզ հարցում մը. Թոյլ պիտի տրուի՞ երթալ գլանիկ մը ծխել միջնարարներու միջոցին։

Մահացու կատակ մը.— Ամերիկեան լրագիրք կը պատմեն կեղծ մահու զարմանալի օրինակ մը։ Օվերդընի կոմսութենէն մանկամարդ աղջիկ մը, որ կատակի համար որոշած էր ինքզինքը մեռեալ ձեւացնել, յաջողած էր առանց ամենադոյզն կասկած մը տալու կրել այն ամեն փորձերն որոց կ'ենթարկուին յանկարծամահ եղող մարդիկ։ Երրորդ օրն, իւր դրից յոգնութիւններն և անօթութեան տանջանքն սպառեցին նորա համբերութիւնը. ուժասպառ, մտակորոյս, աչերը բացաւ, և իւր վրայ հսկողներէն խնձոր մը ուզեց, մայր Եւայի նման։ Այդ խնձորը սուղի նստաւ իրեն, որովհետեւ հազիւ բերնին տարած էր, երբ ֆիզիքական տկարութենէն ընկճուած, բարձին վրայ ինկաւ, բայց այս անգամ առանց այլ եւս զարթնելու։

Դիահերձութիւնը միայն երեւան հանած է իւր մահուան առեղծուածը։

ԷՆՏԻՔԱԹԷՕՐ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

Ձէրվաթի Եղբարց ձեռամբ քանի մը տարիներէ հետէ կանոնաւորապէս հրատարակեալ ԷՆՏԻՔԱԹԷՕՐ ՕՐԻԱՆԹԱԼի 1886 տարւոյ Ցանկատետրը մամլոյ տակ է ի Բալումարի Տպարան, Բերա։

Ուստի կը հրաւիրուին ամեն անոնք որք կը փափաքին իրենց վերաբերեալ ծանօթութիւններ հրատարակել տալ յիշեալ Ցանկատետրին մէջ և կամ նախորդ տպագրութեանց մէջ դրուած հասցէնին փոփոխել, մինչեւ ներկայ ամսոյ վերջը դիմել կամ գրաւորապէս ծանուցանել Ձէրվաթի Եղբարց ի Կէօչէ օղլու խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Մաքսատան դէմ։

ԱԶԴ

Մեծապատիւ Բրոֆէսէօր Յակովբոս էֆ. Ճէնճիզեան պիտի քարոզէ վաղը, որ է կիրակի, յԻսկիւտար Աւետարանականաց ժողովարանը, ժամ 4 1/2ին ըստ Թրքաց։

Օ. ԲԱՆԹԷՈՆ
ԳԱԼՖՕՌԻԼՕ
ԵՂԲԱՐՔ

Գալֆօռիլօ Եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Հասարակութեան թէ իրենց վաճառատունը փոխադրուած է Կալաթա Սէրայի դէմ, թիւ 206, նախկին «Նրօմպագ» վաճառատունը։

Այս առթիւ, ամեն մետաքսեղինաց, թաւշեղինաց, ճերմակեղինաց և ուրիշ առարկայից գինները մեծապէս զեղչուած են։

3—20

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
Ս. ՊԱՐՏՕ
ԵՒ
ՍԱՐԳԻՍ Գ. ՃԻՒՐԵԱՆ

Երկար ատենէ ի վեր Կ. Պոլիս հաստատուած Գաղղիացի նշանաւոր փաստաբան պարոն Ս. ՊԱՐՏՕ կը յայտարարէ յարգոյ Հասարակութեան թէ այսուհետեւ Օսմանեան դատավարութեանց համար իրեն Օգնական ընտրած է պարոն ՍԱՐԳԻՍ Գ. ՃԻՒՐԵԱՆ, Ա. կարգի փաստաբան կայսերական իրաւագիտական վարժարանէն վկայագրեալ։ Թէ՛ Գեսպանատանց և թէ՛ Առեւտրական Առաջին Ատենի վերաբերեալ խառն դատերէ ի զատ, պիտի ընդունին նաեւ Օսմանեան Վարչական, Քաղաքային, Առեւտրական և Պատժական դատեր։ — Ղալաթիա, Վօյվօտա և Չէնար փողոց, Նալպէնտ-խան։— Թիւ 4։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ղալաթիա, Քօմիսիօն խանին դիմացը թիւ 9, Գ. Փ. Զօրուրեան էֆէնտիի դրամատունը 1886 փետր 1 (20 յունվար ըստ յունաց) Արքունի փողերանոցին մէջ քաշուելիք Ռումէլիի երկաթուղեաց արժեթուղթերու ամբողջ գումարը շահող մէն մի բաղդատոմսը 5 Ղրուշի կը ծախուի, նաեւ Եւրոպիոյ մեծաշահ անզան իսկական արժեթուղթեր ու «լօզեր» կառնուին ու կը ծախուին ու շահուած թիւերու փոխարժէքները պաշտօնական ցուցակներու համեմատ անմիջապէս կը վճարուին. Նաեւ Օսմանեան կառավարութեան [illegible] ու [illegible], մասնաւորապէս [illegible], որոնցմով առանց պաշտօնատան դիմելու, պաշտօնական վաւերացեալ [illegible] կ'ըլլան. Նաեւ բոլոր թաղապետութեանց վերաբերեալ կալուածական տրոց գործողութիւնք կը կատարուին։

Վերոյիշեալ դրամատունը դիմող Մեծարգոյ յաճախորդք թէ մանրամասն տեղեկութեան և թէ գործոց կարգադրման մասին ամեն դիւրութիւն պիտի ունենան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունն ի Ղալաթիա, կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ փետրուար մէկին տեղի պիտի ունենայ Արեւելեան երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնն Արքունի Փողերանոցին մէջ։

Շահող թիւեր 500
ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 300,000 Ֆր.

Որոյ զուտ արդիւնքն՝ 174,000 Ֆրանք՝ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքայէն։

Շահուց ամբողջութեան իրաւունք ունեցող տոմսին գինն է 7 1/2 ղրշ., կէսինը՝ 5, քառորդինը 3։

Այդ տոմսերէն գնել ուզող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատանս Գրասենեակն առ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕ

Ղալաթիա, Գօմիսիօն Խան, Թիւ 18։

ԻԼԱՆ

Թէպպաղ Տէվլէթը Ալիյէտէն վէ Տէրսաատէ սէքքէնէօտէն սարրաֆ Շիշման օղլու սաատէթլու Եուվանի էֆէնտի հազրէթլէրինին 2 քեանունը սանի 301 թարիխլի իսթիտասընտա, մուամիլէյի մէօհրի պիր արալըք սըրգաթ օլունարագ ալէյհինտէ իսթիմալ իլէ էնվաի սենէտաթ վէ էվրագ թէճիր օլունտուղու վէ մէօհր ու իմզասընըն տախի թագլիտ գըլընտըղը շույու պուլմուշ իտուկինտէն, քէնտուսինին իմզասընը վէ խաթէմ (Եուվանի Շիշման օղլու) մէօհրինի հավի օլարագ վատէլի վէ վատէլէրի միւնգազի օլմուշ վէ խաթէմ հէնուզ միւնգազի օլմամըշ ատի վէ էսա րէսմի հէր նէ կէօնա սենէտաթ վէ էվրագ վար իսէ վէ հէր քիմին եէտինտէ հէր նէ ճիհէթթէն տօլայը պուլունուր իսէ, իշպու իլանը թարիխինտէն իթիպարէն 41 կիւն զարֆընտա Ղալաթաատա Թիւնէլ գուրպինտէ Մէրթէպանի սօգաղընտա քեային մուամիլէճի Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտինին 21 նումէրօլու մաղազասընա կէօթիւրիւլէրէք թանզիգ վէ հագիգէթէն քէնտուսի թարաֆընտան իմզա վէ եա թէճիր օլունտուղու թագտիրտէ ուզէրլէրինէ իմզասընըն վազը իլէ թասդիգ վէ վէ վատէլէրի հուլուլ իտէնլէրին ալէտէլի ախզ վէ իսթիֆա օլունմասը վէ միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա իպրազ իլէ պէրվէճհի մէշրուհ թասդիգ իթթիրիլմէյէն հէր կէօնա էվրագ վէ սենէտաթ հագգընտա մուամիլէճի Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտի թարաֆընտան հէր քիմին ալէյհինտէ տէրմէյան օլունաճագ սախթէլիք վէ հիլէքեարլըղը իթիրազաթը իճրա գըլընաճաղը իլան վէ տավէթ ատէմ իճապէթ նէթիճէսի օլմագ իւզրէ սաիր պիր կէօնա իսպաթ վէ պէյյինէ իգամէսինէ հաճէթ մազգուր օլմազ սախթէլիքը մէզքիւրէնին նաչի արզ օլան շիւպհէյէ մէյտան վէրմէմէք իչիւն մուամիլէճի Շիշման օղլու Եուվանի էֆէնտի էսքի մէօհրինի իսթիմալ իլէ 29 քեանունը էվվէլ 301 թարիխինտէն իթիպարէն ճէտիտ պիր մէօհր իսթիմալ իտէճէկինտէն, թարիխի մէզքիւրտէն մուգատտէմ պիր թարիխ իլէ միւվէրրէխ օլարագ էսքի մէօհր իլէ մէմհուր պուլունաճագ հէր կէօնա սենէտաթ վէ էվրագ հէր քիմին եէտինտէ զուհուր իտէճէք օլուր իսէ քէեն լէմ եէքուն հիւքմինտէ թութուլաճաղը խուսուսլարընըն իլանը թալէպ օլունմուշ օլմաղլա, քէյֆիյէթ մալիւմ օլմագ իւզրէ Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի պիրինճի հուգուգ տաիրէսինին գարարը իլէ իլան օլունուր։

17 քեանունը սանի 301

ՖԷՆԻՔՍ PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 Անգլ. Ոսկի, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՎՆԱՍ ՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ցՅ1 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր տէրանց մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց․ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Պոլիս և յարուարձանս, կատարելապէս ձեռամբ սորագրելոց որք լիակատար զօրութիւն ունին անմիջապէս ի ատասնձեռնութեամբ կարգադրելու վնասներն և կորուստներն․

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա Գործակատարք ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ եւ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս, շնորհիւ ՀԷՅՈՒԱՐՏ ի կատարելագործեալ կրրնամերու որք ձեռքով կը գործածուին․

Գործածելու եղանակ․ Տեղը կրակին վրայ նետեցէք այնպէս որ կոտրի․ զուրս ելնող կազն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են շնորհիւ այս կրրնամերուն․

Ցոյց չահուէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ․

ՄԹԵՐԱՆՈՑ Ի ՄԷՀՄէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 8 և Զադմադճըլար Եօգուշու, Թիւ 3։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄԲԷՐԻ

Աքիտաա պուլունան վէ պիլ․ճնայ պուլունմասուրուլաճագ հէր սընբֆ ասաքիրի չահանէ իչուն պին եիւզ իքի աէնէսի մարթընտան իթիպարէն պիր աէնէլիք օլարագ լիւզումի պուլունան նանը աղիզին էլլի եէտի— հըռնթանըն էլլի ալթը— տագիգ վէ կաղըն եէլթմիշ— էրզին եիւզ օն— թուզ վէ նուհուտ վէ չաւրին օթուզ ալթը— սօղանըն օթուզ պէշ— օարըմսաքէնին իքի եիւզ օթուզ ալթը— պէյթունըն ատաան ալթը— պէքսիմաթըն եէթմիշ պէշ — սաաբունըն օն ալթը — քէօմիւրին օն սէքիզ— պիւչթին իքի եիւզ քըրք— չէքէրին իքի եիւզ— բուղէնը սանէնին պէշ եիւզ— զէյթին իքի եիւզ եիրմի— սապօնըն իքի եիւզ քըրք— ֆասուլեանըն տօքսան սէքիզ— համպարըն տօքուզ փարայա օրատաքի թալիպի եօհաէսինտէ օլունըրնատն իթասընա թալիպ օլանլարըն չէրայիթինի անլամագ վէ թէնզիլաթը ֆիյաթ իլէ մէքքիւրէ լէվազիմաթը ումումիյէ ատիրէ․ սինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

16 քեանունի սանի 1886

2—3

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՀԱՏՈՐ

Կենդանային Բիւսուածաբանութիւն եւ Մարդկ. Կազմախօսութիւն եւ Բնախօսութիւն․

Աշխատասիրութեամբ Ն. ՏՈՂԱԻՐԵԱՆԻ

Բնական պատմութեան դասագրքի մը անհրաժեշտ պէտքն խիստ զգալի տեսնելով, հինգ տարիներէ հետէ այս պակասը լեցնելու կ'աշխատէի․ Այս տաժանելի աշխատութիւնն արդէն իւր աւարտը գտած է և կը բաղկանայ չորս հատորներէ․ առաջինն Կենդանային Բիւսուածաբանութիւն և Մարդկային Կազմախօսութիւն ու Բնախօսութիւն․ Բ. Կենդանաբանութիւն, Գ. Բուսաբանութիւն, և Դ. Հանքաբանութիւն եւ Երկրաբանութիւն, որոց իւրաքանչիւրն պիտի կազմուի 20 մեծադիր ութածալ փորմերէ, պարունակելով 250է աւելի ընտիր պատկերներ։

Ա. հատորի հրատարակութեան արդէն ձեռնարկուած է և առաջին հինգ Փորմերն արդէն լոյս տեսած են։ Յուս բազմաց խնդրանաց, հրատարակութիւնը փութացնելու համար, բաժանորդագրութեան կը դիմուի և կը ծանուցուի արդոյ հասարակութեան, թէ այս հատորի գինը 40 գրշ լինելով, կանխաւ իբր բաժանորդ վճարողաց համար 30ի պիտի տրուի․ ուսանողական միութեանց համար մասնաւոր զեղչ կը լինի․ Փորմայով ալ կը ծախուի, իւրաքանչիւրն 70 փարայի։

Տպագրութեան մաքրութեան և պատկերաց մասին տարուած խնամոց վրայ գաղափար մը կազմելու համար, բաւ է քննել ի լոյս ընծայեալ Փորմերը։

Կեդրոնատեղին է «Գիտական Շարժման» գրատունն ի Կ. Պոլիս, Մէրճան, Գատը-Գիւմրուկ խան և Ֆրէնկեան վաճառատունը։

Ն. Տ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱԻԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔԸ

ՊԱՏԿԵՍԼ Ի ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Մեծանուն Ժիւլ Վէրնի այս ընտիր հմայլից գործ, Արեւելքի մէջ իբր թերթօն հրատարակուելէ յետոյ, ի խնդրոյ գրասէր ազգայնոց, առանձին եւս տպագրուելով եռահատոր գիրք մը կազմած է։

Կը գտնուի Արեւելք լրագրոյ գրասենեակն և ամէն Հայ գրավաճառաց քով․ եւս և Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներուն խանութներն ի Պաշճէ Գափու։ Գին մէն մի հատոր 7½ ղրուշ։

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՃՈԽԱՑԵԱԼ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾՈՎՔ

Ի ձեռն Աղէքսին Վարժարանաց

Ի Զ. ՏԻՒՔՃԵՆՃԵԱՆԷ

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կը վաճառէ ամեն տեսակ ընտիր թէյեր։ Ամեն յաճախորդք որ գիմեն Թահմիզ փողոց Թիւ 70 (Մըսըր Չարշըի կից, աղբիւրին վերի կողմը) գոհ պիտի լինին իրենց ստացած թէյերուն թէ՛ տեսակէն և թէ՛ գնէն։

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պոլսոյ ազնիւ հասարակութեան թէ այդ մայրաքաղաքին մէջ կը շինուին եւ կը ծախուին յոյժ գէշ տեսակ եւ ստորին վառարաններ, որք իմ Գործարանիս ԽԱՐԴԱԽԵԱԼ նշանը կը կրեն և իմ ՀՌՉԱԿԵԱԼ վառարանացս կեղծերն են։

Ուստի պարտ անձին կը համարիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ Թուրքիոյ համար իմ ՄԻԱԿ ներկայացուցիչս է

ՀԷՆՐԻԽ ԼԱՆԺ

—24, Բէրչէմպէ Պազար, 24—

—32 Մահմուտիէ ճօտտէ 32—

ՂԱԼԱԹԻԱ

Որ արտօնեալ է ըստ օրինաց տրամադրութեան դատ բանալ յիշեալ անձանց դէմ։

Ռ. ԿԷՊԻՒՐԹ

VII,— Kaiserstrasse No 71

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ

ՀԱՄԲԻԿ ԷՄԻՐՋԷԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ

ԴԱՄԲԱՐԱՆԻՆ ՃԻՇԴ ԴԷՄԸ

Տօքթէօր Կրէկուար որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամեն տեսակ հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր մինչեւ կէս օր, և Կիրակի օրեր ՁՐԻ պիտի ընդունի կարօտ հիւանդները։

Տօքթէօր Ռօպէնսօն, մասնագէտ Ստամոքսի և Աղեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ Միզային գործարանաց և Կոկորդային ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ 9ը։

Հանրածանօթ և ճարտար ուրիշ բժիշկ մը պիտի ընդունի ՁՐԻԱԲԱՐ իրեն դիմող ամեն հիւանդներ ամեն օր ժամը 9էն 11։

Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ վերոյիշեալ մեծանուն բժիշկներէն և թէ՛ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ո՛չ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ աժան գներ

ՆԻՔՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

TRIPLEX IN UNUM: SANITAS
VIANDE QUINA PHOSPHATES
VIAL

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն․ ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չափազանց կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիբրանտի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 469։

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԻՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N. Y.
TRADE MARK

Ղալաթիա, Կլըվանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան Գործարանին նշանը։

ՁՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՉԱՓԱԻՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԻՒՂՈՑ ԱՆՀԱՄԸՆ ԵՒ ԱՆՀՈՏԸ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐՒԻ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազ բռնել, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցները. մորթի հիւանդութիւնք, սըքեւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահավետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և երբ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և անհոտ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բանի չեն ծառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զզուելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունն ու և Բարիզի բժշկական ճեմարանին բժշկական գործոց դասատու Պ. Լըպոլոյի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի կթեղէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

Hogg هوغ

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն կթեղէթներուն վրայ Գաղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուստի այս մասին ուշադրութիւն ընելու։

ՑՈՒՑԱՆՈՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՏԷԼԼԱ ՍՈՒՏԱ

Փ. Փ. ՏԱՒԻՃԱՆՕ, Պոլիս

ԱՆԱՍՆԱԲՈՅԺ ՄԻՆԱՍ ԷՄԻՐԵԱՆ

Ձիերու, կովերու և չանց հիւանդութիւնները կը դարմանէ և աջ ու ձախի աւան նոյն կենդանեաց սաղը կամ հիւանդոտ լինելն հաւնեալ ուղղողները կը դոհացընէ։ Պէտք է գիմել Պոլիս Պաչճէ-Գափու Մէրհամէթճեան էֆէնտիի դեղարանը, կամ իւր բնակարանը Իւսկիւտար Պաղլարպաշի Աթ-ալէյ փողոց Թիւ 24։

ՆՈՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

Հէյտարի դեղահատերն, որոց այնքան անհամբերութեամբ կ'սպասուէր, մայրաքաղաքս հասած են։

ԱՅԼՐԻ ՋԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Այէրի Ջէրրի Փէքթորալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողոցաց, բորբոքումն հագագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապոտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ամոքէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Ջէրրի Փէքթորալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանը զոր գիտութիւնն ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաջինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ դեղ մի որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Ջէրրի Փէքթորալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ գերագոյն է և համեղ, քանզի շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ Նաեւ կը ծախուի քաղաքիս մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱԻԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալյա Սոֆիա	3,000	Գրէյ
Արգոլաս	2,500	Ռոճըրս
Արգոսթիա	2,500	Քրուքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռուիկս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բոէմիա	2,800	Ֆօթերկիլ

Մասէտոնիա շոգենաւն ընդհուպ պիտի ուղեւորի ի Լիվրբուլ։

Բոլոնիա շոգենաւն յունուար 2ին Պաթումէն աստ կուգայ և ի մօտոյ վերստին կը մեկնի ի Պաթում։

Պըլըմիա շոգենաւն յունուար 2ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը նորոգին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք

513

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասն օրն մ'անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալճէրօ	3,000	Նանթ	2,500
Փոթոսիա	4,600	Բավարիա	5,000
Պալմիրա	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սկիթիա	4,600
Քաթալոնիա	4,700	Սամարիա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարքանտ	3,000
Հեմպըրկ	2,500	Սայտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քետար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Պարաթիա	3,000		

Մալթա շոգենաւը, Նաւապետ Լէյլիս, Լիվրբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվրբուլ կը մեկնի Զմիւռնիոյ ճամբով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոստընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուեւէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕՆԻ Գործակատար

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

511

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բաթէմի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անաֆոյէ, որ յունուար 13ին Մարսիլիայէն և յունվար 20ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէլէի որ պիտի մեկնի յունուար 18 ին երեկոյեան ժամ 4 ին։

Մեսը շոգենաւն փետրուար 10 ին պիտի մեկնի ի Հավր։

Ուղեւորաց և վաճառաց ապահովութեան

Նաւաղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՌԹԷ ԸՐԳՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյըր	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբրօ	2,500	Օգրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բանդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաքֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտնօ	2,200	Սորէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլրօ	2,000	Եէտօ	1600
Քօզմօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ռինալտօ շոգենաւը, Նաւապետ Նիւմէն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած, պարպած և Օտէսա ուղղեւորած է։

Թօլէտօ շոգենաւը, Նաւապետ Մօնռօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ պիտի հասնի վաղը (շաբաթ), և նոյն օրը Օտեսա պիտի ուղղեւորի։ Օտեսայի համար որ և է վաճառք կ'ընդունի։

Տրատօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 22 ին պիտի մեկնի ի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւնները կենցաղական

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէբթիս	3000
Օամնիբ	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ադլանդիք	1700
Թիպս	3250	Լոդիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Ադլանդիք շոգենաւը, Նաւապետ Լօքհէտ, փետրուար ամսոյ 8ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Թիպս շոգենաւը, Նաւապետ Տըֆֆի փետրվար ամսոյ դէպի 5ին, պիտի մեկնի ի Լիվրբուլէն։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ. Մէյտանճըգ փողոց, Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելեան միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզոնիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապեան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իստրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վէնէշեան	6800

Աճէրեան շոգենաւը, Նաւապետ Լաուրանսոն, այս շաբթուան մէջ ուղղակի դէպ ի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.

Ճիպրալթար, Պ. Պ. Ֆարվըր Եղբարք

Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.

Մալթա, Ա. Քամիլըրի.

Տիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատոյ.

Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

512

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1886 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1

Վոսփորէն էջնող շոգենաւեր

2 15 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.

2 15 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գանդլը.

2 15 Պէյգ. Բաշապ. Ր. Բ. Մահ. Գանըլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյ. Գուզ.

2 15 Ենիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիքէօյ Ստէն. Պօյաճը. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ.

3 — Գավաքներ Մեզարբ. Պէօյիւք. Թար. Պէյգ. Բաշապ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտ.

3 15 Ենիմ. Մեզարպուրնու Պէօյիւք. Թարապիա Ենիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.

4 45 Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.

5 30 Պէյգ. Բաշապ. Ր. Բ. Մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյ. Գուզ. Պէշիք.

7 — Ենիմ. Մեզարբ, Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշապ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտել. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.

7 45 Ա. Գավ. Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.

8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկ.

9 — Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. Պօյաճըքէօյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնավուտք. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.

10 — Մեզարբ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ

Կամուրջէն ելնող շոգենաւեր

3 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Ստէն. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Ենիմ.

4 — Գավաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշապ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Ենիմ.

4 — Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ր. Բ. Մահ. Բաշապ. Պէյգ.

4 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրու. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Ենիմ.

5 30 Գավ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մեզարբ. Ենիմ. Ր. և Ա. Գավաք.

6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր Չէնկէլ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսր. Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք.

8 30 Պէշիք. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպուրնու.

10 — Գավ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլք. Վանիքէօ Գանտել. Ա. Հիսար Գանլըճ. Րիֆաթփաշա. Բաշապ. Պէյգ. Թարապ. Մեզ. Ր. և Ա. Գավաք.

10 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Ստէն. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Ենիմ.

11 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէօն Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարբ. Ենիմ.

11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշապ. Պէյգ.

11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք.

12 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.